

Privacy handreiking Wvvgz

Ketenprogramma implementatie Wvvgz

Auteur: Werkgroep BSN / privacy Wvvgz

Versie: 1.0

8-1-2020

Vragen over dit document kunnen worden gemaild naar ketenbureauwvvgz@minvws.nl

Wijzigingshistorie

Versie	Auteur	Activiteit
0.1	Jelle Oud	Opstellen eerste concept
0.2	Kees van Leeuwen John Jhinnoe	Review eerste concept
0.3	Jelle Oud	Aangepaste versie nav review
0.4	Jelle Oud	Aangepaste versie nav Kees van Leeuw, John Jhinnoe, Danielle van Asperen (JenV) en Marieke van Aart (VWS)
0.41	Jelle Oud	Opgemaakt tbv bijeenkomst werkgroep BSN
0.5	Jelle Oud	Aangepast nav opmerkingen uit werkgroep BSN / privacy
0.51	Jelle Oud	Opgemaakt tbv bijeenkomst werkgroep BSN / privacy
0.6	Jelle Oud	Aangepast nav opmerkingen uit werkgroep BSN / privacy
0.7	Jelle Oud	Aangepast tbv CIO-overleg
0.75	Jelle Oud	Aangepast nav opmerkingen uit werkgroep BSN / privacy
0.8	Jelle Oud	Aangepast tbv LKO en BKR en nav opmerkingen werkgroep privacy / BSN. Versie 0.8 geaccordeerd door BKR
1.0	Judith Blijden	Aangepast nav opmerkingen werkgroep privacy tbv akkoord Werkgroep privacy / BSN

Inhoud

Managementsamenvatting	3
1. Inleiding	4
2. Partijen en hun taken op grond van de Wvvgz	7
a. Kernprocessen binnen de Wvvgz.....	7
2.2 Grondslagen, partijen en hun taken en verplichtingen op grond van de Wvvgz	8
2.2.1 Grondslagen.....	8
2.2.2 Belangrijkste partijen en taken/verplichtingen op grond van de Wvvgz	11
2.3 Verantwoordelijkheid betrokken partijen m.b.t. gegevensbescherming.....	29
3. Enkele domein-specifieke thema's.....	30
3.1 Zorgdomein/zorgpartijen.....	30
3.1.1 Vuistregels	31
3.2 Justitiële partijen	32
3.2.1 Bepaling toepasselijk privacy-stelsel	32
3.2.2 Verstrekking van politiegegevens ten behoeve van de Wvvgz	32
3.2.3 Verstrekking van justitiële en strafvorderlijke gegevens ten behoeve van de Wvvgz..	34
3.2.4 Verdere verwerking en strekking van politie, justitiële en strafvorderlijke gegevens binnen de Wvvgz	35
3.2.5 Vuistregels	35
3.3 Partijen uit het gemeente-domein	36
3.4 Betrokkene.....	36
3.4.1 Vertegenwoordiging.....	36
3.5 Vangnetbepaling.....	37
4. Afspraken rondom gegevensbescherming.....	38
4.1 Identificerende gegevens.....	38
4.2 Gebruik BSN	38
4.3 Samenwerkingsafpraak: alternatieve set identificerende gegevens.....	38

Managementsamenvatting

De Privacy handreiking Wvvgz is opgesteld door de werkgroep BSN / privacy Wvvgz. De volgende partijen namen deel in de werkgroep: het Ketenprogramma Wvvgz, de Advocatenorde, het Openbaar Ministerie, GGZ Nederland, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en Jeugd, de VNG, de Rechtspraak, de Politie en Stichting PVP. De doelstelling van deze handreiking is ketenpartners ondersteunen bij de bescherming van persoonsgegevens bij de implementatie van de Wvvgz binnen hun eigen organisaties en werkprocessen. Hierbij ligt de focus op nieuwe aspecten in de Wvvgz ten opzichte van de Wet BOPZ.

Hoofdstuk 2 bevat een algemene beschrijving van de belangrijkste processen binnen de Wvvgz. Het gaat hierbij om het verlenen van verplichte zorg op grond van een zorgmachtiging, een crisismaatregel, een machtiging tot voortzetten van de crisismaatregel, een beslissing tot tijdelijke verplichte zorg voorafgaand aan een crisismaatregel en een beslissing tot tijdelijke verplichte zorg in een noodsituatie. Verder worden de belangrijkste ketenpartners en hun taken en verplichtingen op grond van de wet toegelicht, alsmede de bijbehorende grondslagen voor gegevensverwerking en -verstrekking.

In hoofdstuk 3 worden de belangrijkste thema's per domein rondom gegevensbescherming behandeld. De Wvvgz kent in beginsel drie soorten domeinen: het zorgdomein, het justitiële domein en het gemeentedomein. De relevante thema's voor het zorgdomein zijn de relatie tussen de Wvvgz en de Wgbo en hoe deze relatie zich verhoudt tot de wettelijke grondslagen uit de AVG. Relevante thema's voor het justitiële domein zijn het al dan niet van toepassing zijn van de AVG en relevante overwegingen bij de verstrekking van politieke, justitiële en strafvorderlijke gegevens en de verwerking hiervan. Voor het gemeentedomein zijn de belangrijkste grondslagen voor gegevensverwerking toegelicht.

In hoofdstuk 4 worden de samenwerkingsafspraken rondom het gebruik van identificerende gegevens in de Wvvgz-keten uiteengezet. Proces- en informatiesessies met ketenpartners bij de voorbereiding van de implementatie van de Wvvgz tonen aan dat er onderwerpen met betrekking tot gegevensbescherming zijn waarop de Wvvgz geen eenduidig antwoord geeft, of die met de Wvvgz (nog) niet expliciet geregeld zijn. Naar aanleiding van dit laatste is door ketenpartners een werkgroep opgesteld over het vaststellen van identificerende gegevens. De uitkomsten hiervan zijn als samenwerkingsafspraken in dit document opgenomen.

Er kunnen geen rechten worden ontleend aan de handreiking. Voor een volledige beoordeling van de rechtmatigheid, doelmatigheid en behoorlijkheid van verwerkingen en verstrekkingen zijn, naast de grondslagenanalyse die in deze handreiking feitelijk centraal staat, aanvullende analyses door de ketenpartners vereist.

1. Inleiding

Werkgroep BSN / privacy Wvvgz

Voorliggend document betreft de privacy handreiking Wvvgz, opgesteld door de werkgroep BSN / privacy Wvvgz. Deelnemers van deze werkgroep en/of betrokken bij het opstellen van deze handreiking zijn:

- Ketenprogramma Wvvgz
- Advocatenorde
- Openbaar Ministerie
- GGZNederland
- Inspectie voor de Gezondheidszorg en Jeugd
- VNG
- Rechtspraak
- Politie
- Stichting Pvp
- Landelijke stichting familievertrouwenspersonen

Besluitvorming

Deze handreiking is ter vaststelling aangeboden aan het bestuurlijk overleg (BKR) van het ketenprogramma Implementatie Wvvgz.

Waarom deze handreiking?

De Wvvgz is de opvolger van de Wet BOPZ en bevat ten aanzien van de Wet BOPZ een aantal nieuwe aspecten. Tijdens een bijeenkomst van de werkgroep BSN / privacy Wvvgz bleek behoefte aan tekst en uitleg over deze nieuwe aspecten, in een voor professionals makkelijk toegankelijke en begrijpelijke vorm, zoals een handvat á la het *Handvat gegevensuitwisseling in het zorg- en veiligheidsdomein*.¹

Doelstelling van deze handreiking is dan ook om ketenpartners te ondersteunen met de bescherming van persoonsgegevens bij de implementatie van de Wvvgz binnen hun eigen organisaties en werkprocessen, waarbij de focus in de handreiking ligt op nieuwe aspecten in de Wvvgz ten opzichte van de Wet BOPZ.

De handreiking beoogt ondersteuning te bieden langs de volgende lijnen:

1) *Taken, verplichtingen en grondslagen ketenpartners binnen de Wvvgz*

In de Wvvgz-keten zijn verschillende partijen betrokken. Hoofdstuk 2 bevat daarom een algemene beschrijving van de belangrijkste processen binnen de Wvvgz, de belangrijkste ketenpartners en hun taken en

¹ www.veiligheidshuizen.nl/doc/Handvat-Gegevensuitwisseling-bij-samenwerking-rond-casuïstiek-in-het-zorg-en-veiligheidsdomein-versie-2.0.pdf. Het handvat en voorliggende handreiking kennen echter wel verschillende doelstellingen: bij samenwerking rond casuïstiek in het zorg- en veiligheidshuis is een wettelijke grondslag voor gegevensuitwisseling van alle partijen doorgaans niet in één wet te vinden. Doel van het handvat is dan ook het bewerkstelligen van eenduidige uitleg van de kaders waarbinnen professionals binnen het samenwerkingsverband kunnen opereren. Bij samenwerking rondom verplichte zorg bevat de Wvvgz in beginsel een wettelijke grondslag voor gegevensuitwisseling tussen betrokken partijen. Doel van de handreiking is dan ook niet zozeer het bewerkstelligen van een eenduidige uitleg van de kaders, maar veel meer om ketenpartners, die in beginsel zelf verantwoordelijk zijn voor de bescherming van persoonsgegevens bij de implementatie en uitvoering van verplichte zorg i.h.k.v de Wvvgz, te ondersteunen met de bescherming van persoonsgegevens bij de implementatie van de Wvvgz binnen hun eigen organisaties en werkprocessen.

verplichtingen op grond van de wet, alsmede de bijbehorende grondslagen voor gegevensverwerking en -verstrekking.

Let op: in de analyse is enkel gekeken naar grondslagen voor gegevensverwerking en niet naar bijvoorbeeld de proportionaliteit van verwerkingen en verstrekkingen. Voor een volledige beoordeling van de rechtmatigheid, doelmatigheid en behoorlijkheid van verwerkingen en verstrekkingen, zijn per verwerkingen/verstrekking aanvullende analyses door ketenpartners zelf vereist!

2) Enkele domein-specifieke thema's

De Wvvgz kent in beginsel drie soorten domeinen en/of partijen:

- Het zorgdomein, bestaande uit zorgpartijen
- Het justitiële domein, bestaande uit justitiële partijen en
- Het gemeentedomein, bestaande uit gemeentepartijen.

Per domein / soort partij speelt een aantal thema's rondom gegevensbescherming die, naast de in hoofdstuk 2 beschreven taken en grondslagen van ketenpartners in het kader van verplichte zorg, tevens van belang zijn bij het verwerken en verstrekken van persoonsgegevens in het kader van de Wvvgz. In hoofdstuk 3 wordt daarom kort ingegaan op deze thema's.

3) Samenwerkingsafspraken rondom gegevensbescherming

Proces- en informatiesessies met ketenpartners bij de voorbereiding van de implementatie van de Wvvgz hebben aangetoond dat er onderwerpen met betrekking tot gegevensbescherming zijn waarop de Wvvgz geen eenduidig antwoord geeft, of die met de Wvvgz (nog) niet of niet expliciet geregeld zijn. Met betrekking tot dit laatste onderwerp is door ketenpartners een werkgroep opgesteld over het vaststellen van identificerende gegevens. De uitkomsten hiervan zijn als samenwerkingsafspraken in dit document opgenomen. Ook andere samenwerkingsafspraken rondom gegevensbescherming kunnen in de handreiking worden opgenomen.

Status en disclaimer

Aan voorliggend stuk kunnen geen rechten worden ontleend:

- Bescherming van persoonsgegevens in het kader van de Wvvgz is in beginsel een eigen, interne verantwoordelijkheid van elke betrokken ketenpartner. Voorliggend document beoogt ketenpartners daarbij te ondersteunen maar ketenpartners blijven zelf verantwoordelijk voor de bescherming van persoonsgegevens die zij verwerken in het kader van de Wvvgz.
- Voorliggend document bevat onder andere een beschrijving van grondslagen voor gegevensverwerking van ketenpartners binnen de Wvvgz-keten. Om handzaam en gebruikersvriendelijk te zijn, betreft het een beschrijving op hoofdlijnen. Daar komt bij dat de focus van de handreiking vooral gelegen is op de belangrijkste wijzigingen in de Wvvgz ten opzichte van de Wet BOPZ. Als gevolg hiervan is hetgeen in deze handreiking is beschreven, niet volledig, noch beoogt het dit te zijn.
- Voor een volledige beoordeling van de rechtmatigheid, doelmatigheid en behoorlijkheid van verwerkingen en verstrekkingen zijn, naast de grondslagenanalyse die in deze handreiking feitelijk centraal staat, aanvullende analyses door de ketenpartners vereist!
- Op 11 december 2019 is de laatste hand gelegd aan deze handreiking: alle wijzigingen met betrekking tot wet- en regelgeving die na deze datum hebben plaatsgevonden, zijn logischerwijs niet in deze handreiking opgenomen.

Verhouding met andere handleidingen/handreikingen

Op dit moment worden verschillende handleidingen en handreikingen ontwikkeld ten behoeve van de Wvggz.² Sommige van deze raken ook aan gegevensbescherming. Deze paragraaf bevat een opsomming van de belangrijkste, reeds door het BKR vastgestelde handleidingen, alsmede een korte toelichting hoe zij zich tot deze handreiking verhouden:

- Gemeenten kunnen meldingen ontvangen over personen voor wie de noodzaak tot (mogelijk verplichte) geestelijke gezondheidszorg zou moeten worden onderzocht. De gemeente verzorgt dan een verkennend onderzoek om te bezien of verplichte zorg aan de orde is. De Handreiking Verkennend Onderzoek Wvggz³ gaat in op het verkennend onderzoek. Het beschrijft voornamelijk het werkproces van het verkennend onderzoek vanuit de gemeente.
- Indien er een aanvraag voor verplichte zorg voor een betrokkene in voorbereiding is (art. 5:5 Wvggz), beschikt laatstgenoemde in beginsel over de mogelijkheid om met familie of naasten zelf een plan van aanpak op te stellen om verplichte zorg te voorkomen. De handreiking Eigen plan van aanpak betrokkene⁴ legt uit welke stappen ondernomen kunnen worden om tot een eigen plan van aanpak te komen.

² Het eerder genoemde Handvat gegevensuitwisseling in het zorg- en veiligheidsdomein bijvoorbeeld heeft in beginsel geen betrekking op verplichte zorg in het kader van de Wvggz.

³ Raadpleegbaar via/op www.dwangindezorg.nl.

⁴ Raadpleegbaar via/op www.dwangindezorg.nl.

2. Partijen en hun taken op grond van de Wvvgz

Goede (geestelijke) gezondheidszorg is van groot belang voor het goed functioneren van individuele burgers en de samenleving als geheel. De zorgwetgeving is daarom gericht op het realiseren van de randvoorwaarden voor een goede zorgverlening van zorgaanbieders aan burgers. Uitgangspunt hierbij is keuzevrijheid voor de burgers ten aanzien van de zorgaanbieder en de zorg die zij willen ontvangen. Zorgaanbieders noch de overheid kunnen burgers verplichten bepaalde vormen van zorg te ondergaan.

Soms leidt een ernstige psychische aandoening bij iemand ertoe dat betrokkene een gevaar voor zichzelf of anderen is. In dergelijke gevallen rust er op de overheid een verplichting om de betrokkene als medeburgers te beschermen en de noodzakelijke zorg, in het uiterste geval tegen de wil van die persoon, te verlenen. De Wvvgz strekt ertoe om regels te geven voor de bijzondere situaties waar het noodzakelijk is om verplichte geestelijke gezondheidszorg te verlenen. De wet beoogt een balans te vinden tussen het fundamentele recht op lichamelijke integriteit van ieder individu en de plicht voor de overheid om burgers te beschermen en te voorzien van noodzakelijke medische zorg.

Verplichte zorg kan onder andere worden verleend om een crisissituatie of ernstig nadeel af te wenden en om de geestelijke gezondheid van betrokkene te stabiliseren.⁵ Gelet op het ingrijpende karakter van verplichte zorg (vrijheidsbeperking als laatste redmiddel), bevat de wet daarom onder andere de volgende doelstellingen en/of uitgangspunten:

- Het beoogt de rechtspositie te versterken van personen met een psychische stoornis die tegen hun wil zorg wordt verleend
- Het beoogt dwang te voorkomen en de duur van dwang te beperken
- De verplichte zorg kan, behoudens gevallen waarin sprake is van onmiddellijk dreigend ernstig nadeel, alleen worden verleend nadat de rechter een zorgmachtiging heeft afgegeven die legitimeert tot vooraf bepaalde vormen van verplichte zorg, die noodzakelijke zijn om het aanzienlijke risico op ernstige schade voor betrokkene of anderen als gevolg van zijn psychische stoornis af te wenden.⁶

a. Kernprocessen binnen de Wvvgz

Verplichte zorg kan worden verleend op grond van:

- Een zorgmachtiging
- Een crisismaatregel
- Een machtiging tot voorzetting van de crisismaatregel
- Verzoek zorgmachtiging aansluitend op verlenging crisismaatregel
- Een beslissing tot tijdelijke verplichte zorg voorafgaand aan een crisismaatregel
- Een beslissing tot tijdelijke verplichte zorg in een noodsituatie.⁷

Verplichte zorg eindigt in beginsel wanneer:

- De geldigheidsduur van de maatregel of machtiging is verstreken

⁵ Zie art. 3:4 Wvvgz.

⁶ Tweede Kamer, vergaderjaar 2009–2010, 32 399, nr. 3, p. 5 (Memorie van toelichting).

⁷ Art. 3:1 Wvvgz.

- De geneesheer-directeur besluit tot beëindiging
- De rechter besluit tot beëindiging op grond van een verzoekschrift van de officier van justitie (in geval van machtiging tot voorzetting en een zorgmachtiging)
- Een nieuwe zorgmachtiging ten uitvoer wordt gelegd.

De in deze paragraaf beschreven processen staan centraal in deze handreiking. Overige in de Wvggz beschreven processen vallen in beginsel buiten de scope van deze handreiking.

2.2 Grondslagen, partijen en hun taken en verplichtingen op grond van de Wvggz

Deze paragraaf bevat een beschrijving van de belangrijkste partijen binnen de in de vorige paragraaf beschreven kernprocessen, hun taken op grond van de Wvggz en de grondslag voor gegevensverwerking/-verstrekking bij deze taken.⁸

2.2.1 Grondslagen

2.2.1.1 Algemeen

Bij de uitvoering van de Wvggz zijn verschillende partijen betrokken. Indien deze partijen daarbij persoonsgegevens verwerken, hebben zij daarvoor een grondslag nodig (art. 6 AVG).

Indien partijen handelen op grond van de Wvggz en daarbij persoonsgegevens verwerken, zijn in beginsel twee grondslagen van toepassing:

- De verwerking (en/of verstrekking) is noodzakelijk voor een taak van algemeen belang of voor een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen, die bij wet (te weten de Wvggz) is voorzien (art. 6 lid 1 sub e AVG) en/of
- De verwerking (en/of verstrekking) is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust (opgenomen in de Wvggz) (art. 6 lid 1 sub c AVG).⁹

Toelichting

Voor overheidspartijen geldt in algemene zin dat met name verwerking op basis van een wettelijke verplichting (art. 6 lid 1 sub c AVG) en verwerking in het belang van uitvoering van een taak van algemeen belang (art. onderdeel e) relevant zijn.¹⁰ Voor overheidspartijen die handelen op grond van de Wvggz (OM Politie, Burgemeester, College van B&W etc.) en daarbij persoonsgegevens verwerken, is dit in beginsel niet anders.

Voor zorgpartijen en -professionals geldt dat indien zij handelen op grond van de Wgbo en daarbij persoonsgegevens verwerken, deze verwerking in beginsel noodzakelijk is voor de uitvoering van een overeenkomst waarbij de betrokkene partij is¹¹, te weten de geneeskundige behandelingsovereenkomst. Echter, alle geneeskundige handelingen die worden verricht ten behoeve de voorbereiding en de uitvoering van verplichte zorg, vinden in beginsel plaats op grond van de Wvggz:

“In het eerder voorgestelde zevende lid van artikel 1:4 staan bepalingen die de verhouding van de WGBO (de betreffende afdeling van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek) regelen. Deze doen echter vermoeden dat in geval van verplichte zorg de WGBO van toepassing is. Dat is niet het geval. Indien betrokkene zich verzet tegen een behandeling en er dus sprake is van verplichte zorg is er ter zake geen behandelingsovereenkomst. De WGBO

⁸ Een gedetailleerde analyse van de grondslagen voor gegevensverwerking en verstrekking van de belangrijkste ketenpartners binnen de Wvggz zoals in dit hoofdstuk beschreven, is tevens uitgewerkt twee separate overzichten: één voor hoofdprocessen rondom de zorgmachtiging en een voor de hoofdprocessen rondom de crisismaatregel. Deze overzichten zijn als bijlage aan deze handreiking toegevoegd.

⁹ De grondslagen voor gegevensverwerking hoeven elkaar niet per se uit te sluiten: beiden kunnen ook tegelijkertijd van toepassing zijn.

¹⁰ Tweede Kamer, vergaderjaar 2017–2018, 34 851, nr. 3 (Mvt UAVG), p. 34-35.

¹¹ Art. 6 lid 1 sub b Avg.

treedt op dat punt dan terug en de bepalingen uit de Wvvgz treden daarvoor in de plaats. Deze bevatten veel meer waarborgen voor een behandeling waarmee betrokkene niet instemt dan de WGBO dat doet.”¹²

Het is echter wel mogelijk dat er gelijktijdig geneeskundige handelingen plaatsvinden op grond van de Wvvgz én handelingen op grond van de WGBO.

Als gevolg hiervan geldt tevens voor zorgpartijen en -professionals dat zij, indien zij handelen op grond van de Wvvgz en daarbij persoonsgegevens verwerken, dat met name verwerking op basis van een wettelijke verplichting (art. 6 lid 1 sub c AVG) en verwerking in het belang van uitvoering van een taak van algemeen belang (art. 6 lid 1 sub e AVG) relevant zijn.

Overig

Voor beide grondslagen gelden tevens de volgende eisen:

- De rechtsgrond voor de bedoelde verwerking moet worden vastgesteld bij unierecht of lidstatelijk recht en
- Het doel van de verwerking wordt in die rechtsgrond vastgesteld of is met betrekking tot de in lid 1, punt e), bedoelde verwerking noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend.¹³

Voor alle taken en wettelijke verplichtingen die in deze handreiking staan opgenomen, geldt dat zij in de Wvvgz staan. Daarmee wordt in beginsel voldaan aan de eerste aanvullende eis.

Ten aanzien van de tweede aanvullende eis kan worden gesteld dat, met een beroep op overweging 41 AVG, het doel van de verwerking niet expliciet in de rechtsgrond hoeft te worden opgenomen of te worden vastgesteld, maar dat deze rechtsgrond evenwel duidelijk en nauwkeurig moet zijn, en de toepassing daarvan voorspelbaar moet zijn voor degenen op wie deze van toepassing is, zoals vereist door de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie („Hof van Justitie”) en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens.

2.2.1.2 Bijzondere categorieën van persoonsgegevens: gegevens over de gezondheid

Bij de verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens, zoals gegevens over de gezondheid, moet er naast de grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens uit artikel 6 AVG, ook een uitzondering van toepassing zijn op het verbod op het verwerken van bijzondere categorieën van persoonsgegevens. Deze uitzonderingen staan opgenomen in art. 9 lid 2 AVG en zijn deels verder uitgewerkt in de UAVG.

Sommige uitzonderingen zijn rechtstreeks toepasselijk op basis van de verordening. Het gaat hier om de onderdelen a, c, d, e en f. Voor andere uitzonderingen is een lidstatelijke rechtsbasis noodzakelijk, wil de uitzondering van toepassing zijn. Het gaat hier om de onderdelen b, g, h, i en j.¹⁴

Vuistregels voor de verwerking van gegevens over de gezondheid i.h.k.v de Wvvgz

Vuistregels bij de verwerking en verstrekking van gegevens over de gezondheid in het kader van de Wvvgz:

- Een belangrijke uitzonderingsgrond voor de verwerking van gegevens over de gezondheid in het kader van de Wvvgz, is volgens de wetgever gelegen in art. 9 lid 2 jo g AVG: de verwerking is noodzakelijk om redenen van zwaarwegend algemeen belang, op grond van Unierecht of lidstatelijk recht (...), te weten de Wvvgz. Volgens de wetgever ‘zijn dit wetsvoorstel en de introductie van de commissie¹⁵ ingegeven door het belang om gedwongen zorg aan personen met een psychische stoornis zoveel mogelijk te beperken. Het behoeft

¹² Tweede Kamer, vergaderjaar 2015–2016, 32 399, nr. 25, p. 150 (Tweede nota van wijziging).

¹³ Art. 6 lid 3 Avg.

¹⁴ Tweede Kamer, vergaderjaar 2017–2018, 34 851, nr. 3, p. 43 (Mvt UAVG).

¹⁵ De commissie is als partij/rol is in de definitieve versie van de wet niet meer aanwezig, omdat deze met de twee nota van is vervangen door de officier van justitie.

geen betoog dat dit belang als een zwaarwegend algemeen belang is te kwalificeren'.¹⁶ Daarbij is het wel van belang dat:

- o evenredigheid met het nagestreefde doel wordt gewaarborgd,
- o wezenlijke inhoud van het recht op bescherming van persoonsgegevens wordt geëerbiedigd en
- o passende en specifieke maatregelen worden getroffen ter bescherming van de grondrechten en de fundamentele belangen van de betrokkene.

In de memorie van toelichting staat daarover onder andere het volgende: 'De systematiek van de wet, de algemene uitgangspunten van hoofdstuk 2, de rechterlijke toetsing vooraf, de specifieke bepalingen ten aanzien van het zorgplan (artikel 5:8), de zorgmachtiging (6:3) en de crisismaatregel, het gebruik van richtlijnen (artikel 8:3 e.v.) en de zorgvuldigheidseisen bij tijdelijke verplichte zorg in onvoorziene situaties (artikel 8:9) bieden gezamenlijk de waarborg dat de zorgvuldigheidseisen die artikel 27 van de Aanbeveling (van de Raad van Europa Recommendation 10 (2004) concerning the protection of the Human Rights and Dignity of Persons with Mental Disorder) stelt, in de praktijk worden geëffectueerd'.¹⁷

- Voor zorgverleners lijkt een alternatieve uitzonderingsgrondslag op het verwerkingsverbod van gegevens over de gezondheid gelegen in art. 9 lid 2 sub h AVG jo art. art. 22 UAVG jo art. 30 lid 3 sub a UAVG: ((...)'het verbod om gegevens over gezondheid te verwerken is niet van toepassing indien de verwerking geschiedt door hulpverleners, instellingen of voorzieningen voor gezondheidszorg of maatschappelijke dienstverlening, voor zover de verwerking noodzakelijk is met het oog op een goede behandeling of verzorging van de betrokkene' (...)).
- Ketenpartners kunnen volgens de wetgever ook op grond van art. 5 EVRM verplicht worden tot het overleggen van medische gegevens: 'Artikel 5 EVRM brengt mee dat de beslissing om iemand van zijn vrijheid te benemen wegens een geestesstoornis gestoeld moet zijn op een medisch-deskundig oordeel over de actuele gezondheidstoestand van de patiënt. De medische verklaring en het zorgplan in de artikelen 5:6 en 5:8 geven¹⁸ hier (mede) uitvoering aan. Overhandiging van deze documenten aan de commissie¹⁹ valt weliswaar onder het verbod van artikel 16 Wbp²⁰, maar wordt gerechtvaardigd door de naleving van volkenrechtelijke verplichtingen, zoals het EVRM (artikel 23, eerste lid, onder d, Wbp)'.²¹ Kortom, ondanks dat de commissie uit het wet is verdwenen en de Wbp is vervangen door de AVG, kan worden gesteld dat art. 5:17 lid 3 Wvvgz jo art. 5 EVRM jo art. 23 sub a UAVG de officier van justitie bijvoorbeeld verplicht om gegevens betreffende de gezondheid aan het verzoekschrift voor de afgifte van een zorgmachtiging toe te voegen, omdat art. 5 EVRM met zich brengt dat de beslissing om iemand van zijn vrijheid te benemen wegens een geestesstoornis, gestoeld moet zijn op een medisch-deskundig oordeel over de actuele gezondheidstoestand van de patiënt. Omdat deze verwerking/verstrekking noodzakelijk is om te voldoen aan een volkenrechtelijke verplichting, is op grond van art. 23 sub a UAVG het verbod om bijzondere categorieën van persoonsgegevens te verwerken in dit geval niet van toepassing.

Let op: Per geval zal moeten worden bekeken of en in hoeverre partijen zich bij de uitvoering van de Wvvgz zich op een uitzonderingsgrond kunnen baseren. Partijen dienen zelf deze afweging te maken en zijn hiervoor zelf verantwoordelijk.

2.2.1.3 *Persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten*

Artikel 10 van de AVG biedt ruimte om, binnen het domein van de verordening (dus daar waar geen sprake is van verwerking met het oogmerk opsporen en vervolgen), gegevens van strafrechtelijke aard te verwerken, mits dit geschiedt onder toezicht van de overheid of indien de verwerking is toegestaan bij Unierechtelijke of

¹⁶ Tweede Kamer, vergaderjaar 2009–2010, 32 399, nr. 3 (Mvt Wvvgz, p. 34).

¹⁷ Tweede Kamer, vergaderjaar 2009–2010, 32 399, nr. 3 (Mvt Wvvgz, p. 31-32).

¹⁸ De artikelnummering in de Memorie van toelichting is een andere dan de artikelnummering in de definitieve versie van het wetsvoorstel.

¹⁹ Zoals reeds beschreven is de commissie als partij/rol in de definitieve versie van de wet niet meer aanwezig, omdat deze met de twee nota van is vervangen door de officier van justitie.

²⁰ De Wbp is inmiddels vervangen door de AVG en UAVG.

²¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2009–2010, 32 399, nr. 3 (Mvt Wvvgz), p. 34-35.

lidstaatrechtelijke bepalingen, die passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen bieden.

Anders dan onder de Wbp zijn persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten onder de AVG/UAVG niet meer aangemerkt als bijzondere categorieën van persoonsgegevens. De AVG biedt echter ruimte aan de nationale wetgever om uitzonderingen aan te brengen op het verbod om persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten te verwerken. De artikelen 31, 32 en 33 van de UAVG zijn een uitwerking van de mogelijkheid die artikel 10 van de verordening biedt om de verwerking van persoonsgegevens van strafrechtelijke aard toe te staan bij lidstaat-rechtelijke bepalingen die passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen bieden.

Vuistregels voor de verwerking van gegevens over de gezondheid i.h.k.v de Wvvgz

Voor de verwerking van gegevens van strafrechtelijke aard in het kader van de Wvvgz, lijken in het bijzonder de volgend uitzonderingsgronden van belang:

- de verwerking noodzakelijk is in aanvulling op de verwerking van gegevens over gezondheid, bedoeld in artikel 30, derde lid, aanhef en onderdeel a, met het oog op een goede behandeling of verzorging van de betrokkene (art. 33 lid 1 sub c UAVG).
- De verwerking noodzakelijk is om redenen van zwaarwegend algemeen belang ('noodzakelijk ter voldoening aan een volkenrechtelijke verplichting', bijvoorbeeld art. 5 EVRM) als bedoeld in artikel 23 sub a AVG (art. 32 sub e UAVG).

Let op: ook hier geldt dat per geval zal moeten worden bekeken of en in hoeverre partijen zich bij de uitvoering van de Wvvgz zich op een uitzonderingsgrond kunnen baseren. Partijen dienen zelf deze afweging te maken en zijn hiervoor zelf verantwoordelijk.

2.2.2 Belangrijkste partijen en taken/verplichtingen op grond van de Wvvgz

Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste partij en hun taken/verplichtingen²² ten aanzien van de in paragraaf 2.1 beschreven kernprocessen binnen de Wvvgz. Voor deze taken/verplichtingen zijn tevens de verwerkingsgrondslagen bepaald.

Vanzelfsprekend gaat het hier in beginsel enkel om taken/verplichtingen die raken aan de verwerking en/of verstrekking van persoonsgegevens.

Let op: per partij is onderscheid gemaakt tussen taken van algemeen belang en wettelijke verplichtingen. Dit onderscheid lijkt rigide en objectief maar in de praktijk kunnen zij beiden of zelfs tegelijkertijd van toepassing zijn.²³ Het gemaakte onderscheid moet daarom vooral als suggestie worden beschouwd, en niet als absolute waarheid. Uiteindelijk is het aan partijen zelf om een keuze te maken en moeten zij deze keuze kunnen motiveren.

2.2.2.1 Betrokkene

Een belangrijke doelstelling van de Wvvgz is het versterken van de rechtspositie versterken van personen met een psychische stoornis die tegen hun wil zorg wordt verleend.²⁴ In de Wvvgz is daartoe opgenomen dat de betrokkene voldoende invloed moet kunnen uitoefenen tijdens de hele periode van verplichte zorg:

- Hulpverleners moeten regelmatig met de cliënt overleggen en de zorg samen evalueren.

²² Ten aanzien van de betrokkene zijn geen taken/verplichtingen opgenomen (omdat betrokkene geen uitvoerende partij is) maar voor hem/haar relevante bepalingen.

²³ Zie art. 6 lid 1 AVG, eerste volzin: 'De verwerking is alleen rechtmatig indien en voor zover *aan ten minste een van de onderstaande voorwaarden* is voldaan (...)'.
²⁴ Tweede Kamer, vergaderjaar 2009–2010, 32 399, nr. 3, p. 1 (Mvt Wvvgz).

- De cliënt heeft het recht om aan te geven welke zorg en behandeling zijn voorkeur heeft.
- Hulpverleners moeten hier zo veel mogelijk aan voldoen, tenzij de wensen van de cliënt in strijd zijn met goed hulpverlenerschap.²⁵

In de wet zijn daartoe onder andere²⁶ de volgende bepalingen ten aanzien van de betrokkene opgenomen:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

- Bij de voorbereiding, de uitvoering, de wijziging en de beëindiging van verplichte zorg wordt betrokkene in een voor hem begrijpelijke taal geïnformeerd (art. 1:8 lid 1 Wvggz).
- Voor zover de uitvoering van de verplichte zorg leidt tot vrijheidsbeneming heeft betrokkene, indien hij²⁷ de Nederlandse taal niet beheerst, recht op bijstand van een tolk (art. 1:8 lid 2 Wvggz).

Hoofdstuk 2. Algemene uitgangspunten²⁸

- Bij de voorbereiding, de uitvoering, de wijziging en de beëindiging van een crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of zorgmachtiging worden de wensen en voorkeuren van betrokkene ten aanzien van de zorg vastgelegd en de familie, directe naasten van betrokkene en de huisarts zoveel mogelijk betrokken. (art. 2:1 lid 5 jo. Art. 2:1 lid 7 Wvggz)
- De wensen en voorkeuren van betrokkene ten aanzien van de verplichte zorg worden gehonoreerd, behoudens de in art. 2:1 lid 6 sub a en b Wvggz genoemde uitzonderingen (art. 2:1 lid 6 Wvggz)

Hoofdstuk 4. De zelfbindingsverklaring

- Een persoon die de leeftijd van zestien jaar heeft bereikt en tot een redelijke waardering van zijn belangen in staat is ter zake van zorg in verband met zijn psychische stoornis, kan zich met een zelfbindingsverklaring verbinden tot zorg (art. 4:1 lid 1 Wvggz). Betrokkene en de zorgverantwoordelijke stellen de zelfbindingsverklaring op (art. 4:1 lid 2 Wvggz).

Hoofdstuk 5. Voorbereiding zorgmachtiging

- Betrokkene heeft in beginsel het recht om met familie of naasten zelf een plan van aanpak te willen opstellen om verplichte zorg te voorkomen (art. 5:5 lid 1 Wvggz)
- Indien betrokkene dat wenst, stelt de zorgverantwoordelijke samen met betrokkene en de vertegenwoordiger een zorgkaart op (art. 5:12 Wvggz)
- De zorgverantwoordelijke stelt in overleg met betrokkene en de vertegenwoordiger een zorgplan vast (art. 5:13 lid 1). Indien de zorgverantwoordelijke en betrokkene of de vertegenwoordiger niet tot overeenstemming komen, vermeldt het zorgplan de redenen daarvoor (art. 5:14 lid 3 Wvggz).
- De zorgverantwoordelijke stelt betrokkene, de vertegenwoordiger, de voor de continuïteit van zorg relevante familie en naasten in de gelegenheid om bij voorkeur mondeling hun zienswijze kenbaar te maken. Het kenbaar maken van de zienswijzen gebeurt, zo mogelijk, gelijktijdig en gezamenlijk, tenzij betrokkene of een voor de continuïteit van zorg relevant familielid of naaste daartegen bezwaar heeft. (5:13 lid 4 Wvggz)
- De patiëntenvertrouwenspersoon verleent op verzoek van betrokkene advies en bijstand bij het opstellen van het zorgplan (art. 5:14 lid 5 Wvggz)

Hoofdstuk 6. Zorgmachtiging

²⁵ www.dwangindezorg.nl/nieuwe-wetgeving/wet-verplichte-ggz.

²⁶ Deze opsomming is niet volledig. Overigens staan alle informatieverplichtingen van partijen en functionarissen richting betrokkene niet hier maar verder in dit hoofdstuk, onder de taken/verplichtingen van de desbetreffende partijen en functionarissen, beschreven.

²⁷ Waar 'hij' staat in dit stuk wordt vanzelfsprekend ook 'zij' bedoeld.

²⁸ De hoofdstukken waar in deze paragraaf naar wordt verwezen betreffen de hoofdstukken uit de Wvggz.

- De rechter hoort betrokkene na ontvangst van het verzoekschrift voor een zorgmachtiging, tenzij de rechter vaststelt dat betrokkene niet in staat is of niet bereid is zich te doen horen (art. 6:1 lid 1 Wvvgz)
- Indien betrokkene in Nederland verblijft en van hem redelijkerwijs niet kan worden gevergd dat hij in een door de rechtbank bepaalde locatie wordt gehoord, begeeft de rechter zich daartoe, vergezeld door de griffier, naar de woon- of verblijfplaats van betrokkene (art. 6:1 lid 2 Wvvgz)
- Indien betrokkene in een accommodatie verblijft, wordt de rechter, vergezeld van de griffier, door de zorgaanbieder in de gelegenheid gesteld hem aldaar te horen. Indien betrokkene niet in Nederland verblijft, wordt de behandeling van het verzoek door de rechtbank aangehouden totdat betrokkene in Nederland kan worden gehoord (art. 6:1 lid 3 Wvvgz).
- Betrokkene en de advocaat worden in de gelegenheid gesteld hun zienswijze kenbaar te maken naar aanleiding van de mededelingen en verklaringen van de personen, bedoeld in het vijfde lid, of die van andere personen die door de rechter zijn verzocht om informatie te verschaffen (art. 6:1 lid 8 Wvvgz)

Hoofdstuk 7. Crisismaatregel, machtiging tot voortzetting daarvan en aansluitend verzoek voor een zorgmachtiging

- De burgemeester neemt niet eerder een crisismaatregel dan nadat hij betrokkene, zo mogelijk, in de gelegenheid heeft gesteld om te worden gehoord (art. 7:1 lid 3 sub b Wvvgz)
- Betrokkene kan door middel van een schriftelijk en gemotiveerd verzoek binnen drie weken na de dag waarop de burgemeester de crisismaatregel heeft genomen, bij de rechter beroep instellen tegen de crisismaatregel (art. 7:6 lid 1 Wvvgz)

Hoofdstuk 8. Rechten en plichten bij de tenuitvoerlegging en uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voorzetten van de crisismaatregel en zorgmachtiging

- Betrokkene kan bij de geneesheer-directeur een schriftelijke en gemotiveerde aanvraag indienen voor het toewijzen van het verlenen van verplichte zorg aan een andere zorgaanbieder, geneesheer-directeur of zorgverantwoordelijke (art. 8:16 lid 1 Wvvgz)
- Betrokkene kan bij de geneesheer-directeur een schriftelijke en gemotiveerde aanvraag indienen tot tijdelijke onderbreking van de verplichte zorg (art. 8:17 lid 1 Wvvgz)
- Betrokkene kan bij de geneesheer-directeur een schriftelijke en gemotiveerde aanvraag tot beëindiging van het verlenen van verplichte zorg (art. 8:18 lid 1 Wvvgz)
- Indien de geneesheer-directeur afwijzend of niet tijdig beslist op de aanvraag tot beëindiging van de verplichte zorg, kan betrokkene een aanvraag indienen om een verzoekschrift voor de beëindiging van de verplichte zorg bij de rechter (art. 8:19 lid 1 Wvvgz)

Hoofdstuk 10. Klachtenprocedure en schadevergoeding

Betrokkene, de vertegenwoordiger en nabestaanden kunnen een schriftelijke en gemotiveerde klacht indienen bij de klachtencommissie over de nakoming van een verplichting of een beslissing op grond van de in artikel 10:3 genoemde artikelen (art. 10:3 lid 1 Wvvgz)

2.2.2.2 *Patiëntenvertrouwenspersoon en familievertrouwenspersoon*

De positie van de patiëntenvertrouwenspersoon binnen de Wvvgz is geregeld in hoofdstuk 11 van de wet. De patiëntenvertrouwenspersoon heeft onder andere als taak het verlenen van advies en bijstand aan een persoon voor wie een verzoek voor een zorgmachtiging of een crisismaatregel wordt voorbereid of voor wie een zorgmachtiging is afgegeven of crisismaatregel is genomen (art. 11:1 lid 1 Wvvgz) en tekortkomingen in de structuur en uitvoering van de zorg en de uitvoering van hoofdstuk 9, paragraaf 1, voor zover deze afbreuk doen aan de rechten van betrokkene, te signaleren en aan de inspectie te melden (art. 11:1 lid 3 sub a Wvvgz).

De Wvvgz voorziet op verschillende plekken (onder andere in de artikelen 4:1, 5:4, 7:2 en 8:3) in een informatieplicht van de zorgaanbieder, zorgverantwoordelijke, geneesheer-directeur en burgemeester aan

betrokkene over de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en een verstrekingsgrondslag aan de geneesheer-directeur voor de persoonsgegevens van personen voor wie een verzoekschrift voor een zorgmachtiging wordt voorbereid aan de patiëntenvertrouwenspersoon. De gegevens kunnen niet worden verstrekt als betrokkene daar bezwaar tegen heeft (artikel 5:4, tweede lid). Daarnaast wordt de bekendheid van de patiëntenvertrouwenspersoon bij betrokkene bevorderd door de mogelijkheid tot het verlenen van bijstand en advies door een patiëntenvertrouwenspersoon ook in het verzoekschrift voor een zorgmachtiging op te nemen (artikel 5:17).²⁹

In beginsel neemt de betrokkene de beslissing om zich door een patiëntenvertrouwenspersoon te laten bijstaan. De patiëntenvertrouwenspersoon doet niets zonder toestemming van betrokkene. Ondanks dat diens taken in de wet zijn opgenomen, lijkt de grondslag voor gegevensverwerking door de patiëntenvertrouwenspersoon bij de uitvoering van diens taken op grond van de Wvvgz in beginsel gelegen in artikel 6 lid 1 sub a AVG, te weten toestemming.

De positie en taken van de familievertrouwenspersoon zijn geregeld in hoofdstuk 12 van de wet. De familievertrouwenspersoon heeft geheimhoudingsplicht en verschoningsrecht. De familievertrouwenspersoon handelt altijd in overleg en afstemming met de naasten, maar is overigens onafhankelijk. De Wvvgz verplicht de zorgaanbieder bij bepaalde beslissingen de naasten hiervan te informeren en hen daarbij te wijzen op de mogelijkheid van steun van de familievertrouwenspersoon.

2.2.2.3 Geneesheer-directeur

Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste³⁰ taken en wettelijke verplichtingen van de geneesheer-directeur op grond van de in paragraaf 2.1 beschreven kernprocessen binnen de Wvvgz:

Taak van algemeen belang (art. 6 lid 1 sub e AVG):

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

- De geneesheer-directeur is een arts als bedoeld in de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg, aangewezen door en in dienst van de zorgaanbieder en verantwoordelijk voor de algemene gang van zaken op het terrein van zorg en de verlening van verplichte zorg (art. 1:1 sub i Wvvgz)³¹

Hoofdstuk 5. Voorbereiden zorgmachtiging

- De geneesheer-directeur kan een aanvraag indienen bij de officier van justitie voor de voorbereiding van een verzoekschrift voor een zorgmachtiging (art. 5:3 Wvvgz)
- Indien de geneesheer-directeur van oordeel is dat onvoldoende voortgang wordt gemaakt met het opstellen van een plan van aanpak, dan wel het ernstig nadeel zich niet langer verdraagt met verder uitstel van de voorbereiding van een zorgmachtiging, kan de geneesheer-directeur na overleg met de officier van justitie besluiten nog voor het einde van de periode, bedoeld in het vijfde lid, de voorbereiding van een verzoekschrift voor een zorgmachtiging te hervatten (art. 5:5 lid 6 Wvvgz)

Hoofdstuk 7. Crisismaatregel, machtiging tot voortzetting daarvan en aansluitend verzoek voor een zorgmachtiging

- Voorafgaand aan de beslissing over een crisismaatregel kan, indien redelijkerwijs mag worden verondersteld dat een crisismaatregel zal worden genomen, gedurende korte tijd verplichte zorg aan een persoon worden verleend (art. 7:1 lid 1 Wvvgz). De bevoegdheid, bedoeld in het eerste en derde lid, komt uitsluitend toe aan: (...) de geneesheer-directeur (...) die zorg verleent op basis van vrijwilligheid (art. 7:3 lid 4 sub b Wvvgz)

²⁹ Integrale artikelsgewijze toelichting, p. 143-144.

³⁰ Deze opsomming is niet volledig.

³¹ Daar waar de officier van justitie eindverantwoordelijk is voor het proces, is de geneesheer-directeur eindverantwoordelijk voor de zorginhoud. Tweede Kamer, vergaderjaar 2015–2016, 32 399, nr. 25, p. 95 (Tweede nota van wijziging).

- De geneesheer-directeur beoordeelt of het zorgplan voldoet aan de uitgangspunten van artikel 2:1, en, indien toepassing is gegeven aan artikel 5:5, vijfde lid, of het plan, bedoeld in artikel 5:5, voldoet aan het uitgangspunt dat geen ernstig nadeel ontstaat (art. 7:11 lid 6 jo 5:15 lid 1 Wvggz)

Hoofdstuk 8. Rechten en plichten bij de tenuitvoerlegging en uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voorzetting van de crisismaatregel en zorgmachtiging

- De geneesheer-directeur kan een aanvraag indienen bij de officier van justitie tot wijziging van de zorgmachtiging (art. 8:12 lid 4 Wvggz)
- De geneesheer-directeur kan op aanvraag of ambtshalve de verantwoordelijkheid voor het verlenen van zorg aan een andere zorgaanbieder, geneesheer-directeur of zorgverantwoordelijke toewijzen (art. 8:16 lid 1 Wvggz)
- De geneesheer-directeur neemt op aanvraag dan wel uit eigen beweging een schriftelijke en gemotiveerde beslissing over het verlenen van tijdelijke onderbreking van de verplichte zorg (art. 8:17 lid 1 Wvggz)
- De geneesheer-directeur kan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar betrokkene ingezetene is dan wel naar verwachting zal verblijven, informeren over de tijdelijke onderbreking van de verplichte zorg op grond van de zorgmachtiging, indien dit noodzakelijk is omdat essentiële voorwaarden voor deelname aan het maatschappelijk verkeer van betrokkene ontbreken (art. 8:17 lid 8 Wvggz)
- De geneesheer-directeur kan op een daartoe strekkend schriftelijk en gemotiveerd verzoek of uit eigen beweging de beslissing tot tijdelijke onderbreking van de verplichte zorg schriftelijk en gemotiveerd intrekken (...) (art. 8:17 lid 9 Wvggz)
- De geneesheer-directeur neemt op een daartoe strekkende schriftelijke en gemotiveerde aanvraag dan wel uit eigen beweging een beslissing tot beëindiging van het verlenen van verplichte zorg indien het doel van verplichte zorg is bereikt of niet langer wordt voldaan aan het criterium voor verplichte zorg (art. 8:18 lid 1 Wvggz).
- De geneesheer-directeur kan de voor de continuïteit van zorg voor betrokkene relevante familie en naasten en het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar betrokkene ingezetene is dan wel naar verwachting zal verblijven informeren over de beëindiging van de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of zorgmachtiging indien dit noodzakelijk is omdat essentiële voorwaarden voor deelname aan het maatschappelijk verkeer van betrokkene ontbreken (art. 8:18 lid 11 Wvggz)

Wettelijke verplichtingen (art. 6 lid 1 sub c AVG):

Hoofdstuk 4. De zelfbindingsverklaring

- De geneesheer-directeur dateert en ondertekent mede de zelfbindingsverklaring (art. 4:2 lid 1 Wvggz)
- De geneesheer-directeur verstrekt de zelfbindingsverklaring aan betrokkene en een gewaarmerkt afschrift aan ten minste de vertegenwoordiger, de gezinsvoogdijwerker, de zorgaanbieder en de officier van justitie (art. 4:2 lid 2 Wvggz)

Hoofdstuk 5. Voorbereiden zorgmachtiging

- De geneesheer-directeur informeert betrokkene, de vertegenwoordiger, de advocaat en de aanvrager, bedoeld in artikel 5:3, schriftelijk, dat op aanvraag of ambtshalve een verzoek voor een zorgmachtiging wordt voorbereid (art. 5:4 lid 2 sub a Wvggz)
- De geneesheer-directeur verstrekt de persoonsgegevens van betrokkene aan de patiëntenvertrouwenspersoon, met als doel betrokkene te kunnen informeren over de mogelijkheid tot advies en bijstand door een patiëntenvertrouwenspersoon, voor zover betrokkene daarmee instemt (art. 5:4 lid 2 sub b Wvggz)

- De geneesheer-directeur informeert betrokkene over de mogelijkheid om zich bij te laten staan door een familielid of naaste bij het opstellen van de zelfbindingsverklaring, het plan, bedoeld in artikel 5:5, de zorgkaart en het zorgplan (art. 5:4 lid 2 sub c Wvvgz)
- De geneesheer-directeur informeert betrokkene en de vertegenwoordiger schriftelijk over de mogelijkheid van advies en bijstand aan betrokkene door een patiëntenvertrouwenspersoon (art. 5:4 lid 2 sub d Wvvgz).
- De geneesheer-directeur besluit of de voorbereiding van een verzoekschrift voor een zorgmachtiging wordt geschorst om betrokkene in de gelegenheid te stellen een plan van aanpak op te stellen en adviseert of het eventuele eigen plan van aanpak voldoende is om verplichte zorg te voorkomen (art. 5:5 lid 1 Wvvgz)
- De geneesheer-directeur neemt het besluit, bedoeld in het zesde lid, niet dan na overleg met betrokkene en de vertegenwoordiger. De geneesheer-directeur stelt betrokkene en de vertegenwoordiger schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van een dergelijk besluit (5:5 lid 7 Wvvgz).
- Indien er geen zorgverantwoordelijke voor betrokkene is, wijst de geneesheer-directeur een zorgverantwoordelijke voor betrokkene aan (art. 5:6 Wvvgz)
- De geneesheer-directeur zorgt voor een onafhankelijke medische verklaring (art. 5:8 lid 1 Wvvgz)
- De geneesheer-directeur verstrekt de op grond van artikel 5:4, eerste lid, onderdelen b en c, verkregen gegevens aan de psychiater ten behoeve van het opstellen van de medische verklaring (art. 5:10 Wvvgz)
- De geneesheer-directeur verstrekt de medische verklaring aan de officier van justitie (art. 5:11 Wvvgz)
- De geneesheer-directeur beoordeelt of het zorgplan voldoet aan de uitgangspunten in art. 2:1 en draagt zijn bevindingen over aan de officier van justitie (art. 5:15 Wvvgz)

Hoofdstuk 7. Crisismaatregel, machtiging tot voortzetting daarvan en aansluitend verzoek voor een zorgmachtiging

- De personen, bedoeld in het vierde lid, informeren de zorgaanbieder en de burgemeester van een maatregel als bedoeld in het eerste lid (art. 7:3 lid 7 Wvvgz).
- Voordat de officier van Justitie een verzoekschrift indient, zorgt hij ervoor dat de geneesheer-directeur betrokkene en de vertegenwoordiger schriftelijk informeert over de mogelijkheid van advies en bijstand aan betrokkene door een patiëntenvertrouwenspersoon (art. 7:11 lid 3 sub a Wvvgz)
- De geneesheer-directeur draagt ervoor zorg dat de psychiater in de medische verklaring in elk geval zijn bevindingen vermeldt inzake (...) (art. 7:11 lid 6 jo 5:9 lid 1 Wvvgz)
- De geneesheer-directeur draagt ervoor zorg dat de psychiater de zelfbindingsverklaring, voor zover aanwezig, verkrijgt, alsmede zo mogelijk overleg pleegt met de zorgverantwoordelijke of de huisarts (7:11 lid 6 jo 5:9 lid 2 Wvvgz)
- De geneesheer-directeur verstrekt de zorgkaart, zorgplan van zorgverantwoordelijke met advies/oordeel aan de OvJ (7:11 lid 6 jo 5:15 lid 2 Wvvgz)

Hoofdstuk 8. Rechten en plichten bij de tenuitvoerlegging en uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel en zorgmachtiging

- De geneesheer-directeur geeft betrokkene, de vertegenwoordiger en de advocaat een afschrift van de beslissing en stelt hen schriftelijk in kennis van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familie-vertrouwenspersoon (art. 8:9 lid 3 Wvvgz)
- De geneesheer-directeur geeft betrokkene, de vertegenwoordiger en de advocaat een afschrift van de beslissing en stelt hen schriftelijk in kennis van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid

van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familie-vertrouwenspersoon (art. 8:13 Wvggz)

- De geneesheer-directeur geeft betrokkene, de vertegenwoordiger en de advocaat een afschrift van de beslissing tot onderzoek door de zorgverantwoordelijke en stelt hen schriftelijk in kennis van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon (art. 8:14 Wvggz)
- De geneesheer-directeur deelt zijn beslissing omtrent de toewijzing van zorg aan een ander schriftelijk en gemotiveerd aan betrokkene mee en zendt een afschrift van de beslissing aan de vertegenwoordiger en de officier van justitie (art. 8:16 lid 2 Wvggz)
- De geneesheer-directeur zendt een afschrift omtrent de beslissing tot toewijzing van de zorg aan een andere partij aan de partijen genoemd in art. 8:16 lid 4 Wvggz.
- De geneesheer-directeur stelt betrokkene, de vertegenwoordiger en de advocaat schriftelijk in kennis van de klachtwaardigheid van de beslissing tot toewijzing van de zorg aan een andere partij en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon (art. 8:16 lid 5 Wvggz)
- De geneesheer-directeur verzoekt Onze Minister van Veiligheid en Justitie schriftelijk om toestemming voor het nemen van een beslissing tot het verlenen van tijdelijke onderbreking van de verplichte zorg, houdende opname in een accommodatie, op grond van een zorgmachtiging die is afgegeven met toepassing van artikel 2.3 van de Wet forensische zorg (..) (art. 8:17 lid 2 Wvggz)
- De geneesheer-directeur geeft betrokkene, de vertegenwoordiger en de advocaat een afschrift van de beslissing, indien van toepassing voorzien van de beoordeling van Onze Minister van Veiligheid en Justitie, en stelt hen uiterlijk binnen vier dagen na de beslissing schriftelijk in kennis van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familie-vertrouwenspersoon (art. 8:17 lid 6 Wvggz)
- De geneesheer-directeur informeert tijdig de officier van justitie over de tijdelijke onderbreking van de verplichte zorg op grond van een machtiging tot verlenging van de crisismaatregel of zorgmachtiging (art. 8:17 lid 7 Wvggz)
- Indien sprake is van opname in een accommodatie en betrokkene blijkt de eerder afgegeven medische verklaring ernstig nadeel voor een ander veroorzaakt, neemt hij niet eerder een beslissing over de beëindiging van de verplichte zorg dan nadat hij zich door middel van een medische verklaring van een psychiater op de hoogte heeft gesteld van het oordeel van de psychiater over zijn voornemen om de verplichte zorg te beëindigen en over de actuele gezondheidstoestand van betrokkene (art. 8:18 lid 3 sub a Wvggz)
- Indien sprake is van opname in een accommodatie en betrokkene blijkt de eerder afgegeven medische verklaring ernstig nadeel voor een ander veroorzaakt, neemt hij niet eerder een beslissing over de beëindiging van de verplichte zorg dan nadat hij overleg heeft gevoerd met de officier van justitie en het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar betrokkene ingezetene is dan wel naar verwachting zal verblijven, in geval van beëindiging van de zorgmachtiging (art. 8:18 lid 3 sub b Wvggz)
- De geneesheer-directeur verzoekt Onze Minister van Veiligheid en Justitie schriftelijk om toestemming voor het nemen van een beslissing tot beëindiging van de verplichte zorg, houdende opname in een accommodatie, op grond van een zorgmachtiging die is afgegeven met toepassing van artikel 2.3, eerste lid, van de Wet forensische zorg (art. 8:18 lid 4 Wvggz)
- De geneesheer-directeur geeft betrokkene, de vertegenwoordiger en de advocaat een afschrift van de beslissing, indien van toepassing voorzien van de beoordeling van Onze Minister van Veiligheid en Justitie, en stelt hen schriftelijk in kennis van de klachtwaardigheid van de beslissing om aan de beslissing

voorwaarden of beperkingen te verbinden, als bedoeld in het tiende lid, en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwens-persoon (art. 8:18 lid 9 Wvvgz)

- In geval van beëindiging van de verplichte zorg op grond van een crisismaatregel, informeert de geneesheer-directeur de burgemeester (art. 8:18 lid 10 sub a Wvvgz)
- In geval van beëindiging van de verplichte zorg op grond van een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of zorgmachtiging, informeert de geneesheer-directeur de officier van justitie (art. 8:18 lid 10 sub b Wvvgz)
- De geneesheer-directeur deelt de beslissing tot intrekking, bedoeld in het twaalfde lid, uiterlijk binnen vier dagen na de beslissing schriftelijk en gemotiveerd mee aan betrokkene, de vertegenwoordiger en de advocaat en stelt hen daarbij in kennis van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon (art. 8:18 lid 13 Wvvgz)
- Ter voorbereiding van een verzoekschrift voor de beëindiging van de verplichte zorg aan de rechter draagt de geneesheer-directeur zorg voor een medische verklaring van een psychiater over de actuele gezondheidstoestand van betrokkene, en overlegt de medische verklaring aan de officier van justitie (art. 8:19 lid 1 Wvvgz)
- De geneesheer-directeur verstrekt de op grond van artikel 5:4, eerste lid, onderdelen b en c, verkregen gegevens aan de psychiater ten behoeve van het opstellen van de medische verklaring (8:19 lid 2 jo 5:10 jo Wvvgz)

2.2.2.4 Zorgverantwoordelijke

Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste³² taken en wettelijke verplichtingen van de zorgverantwoordelijke op grond van de in paragraaf 2.1 beschreven kernprocessen binnen de Wvvgz.

NB. Ten aanzien van taken van algemeen belang die aan de zorgverantwoordelijke in het kader van de Wvvgz zijn toegekend, is het van belang dat deze nader worden ingevuld middels artikel 22 lid 1 Grondwet (de overheid treft maatregelen ter bevordering van de volksgezondheid). Bij de uitvoering van deze taak van algemeen belang, gericht op het bevorderen van de volksgezondheid, heeft de zorgverantwoordelijke een rol gekregen op grond van de Wet verplichte ggz.

Taak van algemeen belang (art. 6 lid 1 sub e AVG):

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

- De zorgverantwoordelijke is degene die een geregistreerd beroep uitoefent als bedoeld in artikel 3 van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg en die behoort tot een bij regeling van Onze Minister aangewezen categorie van deskundigen, en verantwoordelijk voor de zorgverantwoordelijk voor de zorg (art. 1:1 sub aa Wvvgz)^{33 34}

Hoofdstuk 7. Crisismaatregel, machtiging tot voortzetting daarvan en aansluitend verzoek voor een zorgmachtiging

- Voorafgaand aan de beslissing over een crisismaatregel kan, indien redelijkerwijs mag worden verondersteld dat een crisismaatregel zal worden genomen, gedurende korte tijd verplichte zorg aan een persoon worden verleend (art. 7:1 lid 1 Wvvgz). De bevoegdheid, bedoeld in het eerste en derde lid, komt uitsluitend toe aan: (...) de zorgverantwoordelijke (...) die zorgt verleent op basis van vrijwilligheid (art. 7:3 lid 4 sub b Wvvgz).

³² Deze opsomming is niet volledig.

³³ Waarbij de daadwerkelijke zorg wordt verleend door een of meerdere zorgverleners. Zie Tweede Kamer, vergaderjaar 2015–2016, 32 399, nr. 25, p. 203 (Tweede nota van wijziging).

³⁴ De zorgverantwoordelijke is hoofdbehandelaar van betrokkene en vanuit die verantwoordelijkheid belast met het stellen van de diagnose en het vaststellen, uitvoeren, evalueren en actualiseren van het zorgplan. Zie Tweede Kamer, vergaderjaar 2013–2014, 32 399, nr. 10, p. 44 (Nota van wijziging).

Hoofdstuk 8. Rechten en plichten bij de tenuitvoerlegging en uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel en zorgmachtiging

- Uit het arsenaal aan mogelijkheden dat de zorgmachtiging of maatregel biedt, beslist de zorgverantwoordelijke op grond van algemene beginselen van proportionaliteit, subsidiariteit, veiligheid en effectiviteit (artikel 2:1) welke verplichte zorg wordt geleverd (art. 8:9 lid 1 Wvvgz)
- De zorgverantwoordelijke kan beslissen tot tijdelijke verplichte zorg in noodsituaties (art. 8:11 Wvvgz)
- Indien hij van oordeel is dat de tijdelijke verplichte zorg na de in het eerste lid bedoelde periode moet worden voortgezet, kan de zorgverantwoordelijke daartoe uitsluitend beslissen indien een door de zorgverantwoordelijke gemotiveerde aanvraag tot wijziging van de zorgmachtiging door de geneesheer-directeur, vergezeld van zijn advies daarover, bij de officier van justitie is ingediend (art. 8:12 lid 4 Wvvgz)
- De zorgverantwoordelijke kan beslissen tot een veiligheidsonderzoek (art. 8:14 Wvvgz)
- De zorgverantwoordelijke kan een aanvraag doen voor overplaatsing van een betrokkene (art 8:16 lid 1 Wvvgz)
- De zorgverantwoordelijke kan een aanvraag doen voor een tijdelijke onderbreking van verplichte zorg (art. 8:17 lid 1 Wvvgz)
- De zorgverantwoordelijke kan een aanvraag doen tot de beëindiging van verplichte zorg (art. 8:18 lid 1 Wvvgz)
- Indien de geneesheer-directeur afwijzend of niet tijdig beslist op de aanvraag van de zorgverantwoordelijke tot beëindiging van de verplichte zorg, kan de zorgverantwoordelijke bij de officier van justitie een aanvraag indienen om een verzoekschrift voor de beëindiging van de verplichte zorg (art. 8:19 lid 1 Wvvgz).

Wettelijke verplichtingen (art. 6 lid 1 sub c AVG):

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

- Voor zover de zorgverantwoordelijke betrokkene niet in staat acht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake van zorg of de uitoefening van rechten en plichten op grond van deze wet, legt hij dat schriftelijk vast en vermeldt daarbij de datum, het tijdstip en ter zake van welke beslissingen betrokkene niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen (art. 1:5 lid 1 Wvvgz). De zorgverantwoordelijke stelt de geneesheer-directeur op de hoogte van de beslissing en het overleg met de vertegenwoordiger. Indien er geen vertegenwoordiger optreedt, stelt hij de geneesheer-directeur en de officier van justitie daarvan op de hoogte (art. 1:5 lid 3 Wvvgz).

Hoofdstuk 4. De zelfbindingsverklaring

- Indien betrokkene dat wenst, stelt zorgverantwoordelijke samen met betrokkene een zelfbindingsverklaring op (art. 4:1 lid 2 Wvvgz). De zorgverantwoordelijke wijst betrokkene op de mogelijkheid om zich bij het opstellen van een zelfbindingsverklaring te laten bijstaan door een familielid of naaste of de patiëntenvertrouwenspersoon (art. 4:1 lid 5 Wvvgz).
- De zorgverantwoordelijke dateert en ondertekent mede de zelfbindingsverklaring (art. 4:2 lid 1 Wvvgz)

Hoofdstuk 5. Voorbereiden zorgmachtiging

- Indien betrokkene dat wenst, stelt zorgverantwoordelijke samen met betrokkene een zorgkaart op, wijst betrokkene op de mogelijkheid om zich bij het opstellen, evalueren en actualiseren van de zorgkaart te laten bijstaan door een familielid, naaste of patiëntenvertrouwenspersoon, en overlegt de zorgkaart, inclusief de bijlagen, aan de geneesheer-directeur (art. 5:12 Wvvgz)
- De zorgverantwoordelijke stelt met betrokkene een zorgplan vast, wijst betrokkene op de mogelijkheid om zich bij het opstellen, evalueren en actualiseren van het zorgplan te laten bijstaan door een familielid of naaste en de patiëntenvertrouwenspersoon, pleegt voorafgaand overleg, stelt betrokkene, de vertegenwoordiger, de voor de continuïteit van zorg relevante familie en naasten in de gelegenheid om bij

voorkeur mondeling hun zienswijze kenbaar te maken en overlegt het zorgplan aan de geneesheer-directeur (art. 5:13 Wvvgz & art. 5:14 Wvvgz)

Hoofdstuk 7. Crisismaatregel, machtiging tot voortzetting daarvan en aansluitend verzoek voor een zorgmachtiging

- Indien betrokkene dat wenst, stelt de zorgverantwoordelijke samen met betrokkene en de vertegenwoordiger een zorgkaart (7:11 lid 6 jo 5:12 lid 1 Wvvgz)
- De zorgverantwoordelijke wijst betrokkene op de mogelijkheid om zich bij het opstellen, evalueren en actualiseren van de zorgkaart te laten bijstaan door een familielid, naaste of patiëntenvertrouwenspersoon (7:11 lid 6 jo 5:12 lid 2 Wvvgz)
- De zorgverantwoordelijke overlegt de zorgkaart, inclusief de bijlagen, aan de geneesheer-directeur (7:11 lid 6 jo 5:12 lid 5 Wvvgz)
- De zorgverantwoordelijke stelt in overleg met betrokkene en de vertegenwoordiger een zorgplan vast (7:11 lid 6 jo 5:13 lid 1 Wvvgz)
- De zorgverantwoordelijke wijst betrokkene op de mogelijkheid om zich bij het opstellen, evalueren en actualiseren van het zorgplan te laten bijstaan door een familielid of naaste en de patiëntenvertrouwenspersoon (7:11 lid 6 jo 5:13 lid 2 Wvvgz)
- De zorgverantwoordelijke pleegt voorafgaand aan het vaststellen van het zorgplan overleg met de personen genoemd in art. 5:13 lid 3 Wvvgz (7:11 lid 6 jo 5:13 lid 3 Wvvgz)
- De zorgverantwoordelijke stelt betrokkene, de vertegenwoordiger, de voor de continuïteit van zorg relevante familie en naasten in de gelegenheid om bij voorkeur mondeling hun zienswijze kenbaar te maken (7:11 lid 6 jo 5:13 lid 4 Wvvgz)
- De zorgverantwoordelijke overlegt het zorgplan aan de geneesheer-directeur (7:11 lid 6 jo 5:13 lid 6 Wvvgz).

Hoofdstuk 8. Rechten en plichten bij de tenuitvoerlegging en uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voorzetting van de crisismaatregel en zorgmachtiging

- De zorgverantwoordelijke informeert betrokkene en de vertegenwoordiger zo spoedig mogelijk na de afgifte van de crisismaatregel, de machtiging tot voorzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging schriftelijk over het dossier van betrokkene, bedoeld in artikel 8:4 (art. 8:3 lid 2 Wvvgz)
- De zorgverantwoordelijke draagt, onverminderd artikel 454 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek, zorg voor het aanleggen van een dossier over betrokkene (art. 8:4 lid 1 Wvvgz). In het dossier houdt de zorgverantwoordelijke tevens aantekening van de verstrekking van gegevens zonder toestemming van betrokkene door de geneesheer-directeur, de burgemeester, de politie³⁵, de officier van justitie, en de zorgverantwoordelijke zelf, bedoeld in artikel 8:29 (art 8:4 lid 2 Wvvgz). In afwijking van artikel 455 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek vernietigt de zorgverantwoordelijke het dossier niet indien de zorgverantwoordelijke redelijkerwijs mag aannemen dat bewaring van het dossier van aanmerkelijk belang is voor betrokkene (art. 8:4 lid 3 Wvvgz)
- De zorgverantwoordelijke stelt een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg op grond van de crisismaatregel, machtiging tot voorzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging op schrift en voorziet de beslissing van een schriftelijke motivering (art. 8:9 lid 2 Wvvgz)
- Indien verplichte zorg anders dan strekkende tot opname in een accommodatie, op grond een zorgmachtiging wordt toegepast, legt de zorgverantwoordelijke, onverminderd het bepaalde in artikel 1:5, na overleg met de vertegenwoordiger, schriftelijk vast in het dossier, bedoeld in artikel 8:4, met vermelding van de datum en het tijdstip, of : a. betrokkene tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake in

³⁵ De politie is als partij hier toegevoegd middels een nota van wijziging (Eerste Kamer, vergaderjaar 2018–2019, 35 087, A).

staat is, en b. er een acuut levensgevaar dreigt voor betrokkene dan wel er een aanzienlijk risico is voor een ander op levensgevaar, ernstig lichamelijk letsel, ernstige psychische, materiële, immateriële of financiële schade, ernstige verwaarlozing of maatschappelijke teloorgang, of om ernstig in zijn ontwikkeling te worden geschaad, dan wel de algemene veiligheid van personen of goederen in gevaar is (art. 8:9 lid 4 Wvvgz)

- De zorgverantwoordelijke doet onverwijld mededeling aan de geneesheer-directeur van de schriftelijke en gemotiveerde beslissing tot tijdelijke verplichte zorg en van de beëindiging van de tijdelijke verplichte zorg (art. 8:12 lid 2 Wvvgz)
- Indien de tijdelijke verplichte zorg niet binnen twaalf uur kan worden beëindigd, doet de zorgverantwoordelijke hiervan mededeling aan de geneesheer-directeur (art. 8:12 lid 3 Wvvgz)
- De zorgverantwoordelijke stelt een beslissing als bedoeld in de artikelen 8:11 en 8:12 op schrift en voorziet de beslissing van een schriftelijke motivering (art. 8:13 lid 1 Wvvgz)
- Indien de geneesheer-directeur een ambtshalve of instemmende beslissing neemt als bedoeld in het eerste lid tot toewijzing van een andere zorgverantwoordelijke, draagt de eerder aangewezen zorgverantwoordelijke ervoor zorg dat het dossier, bedoeld in artikel 8:4, ter beschikking komt van de nieuw aangewezen zorgverantwoordelijke (art. 8:16 lid 6 Wvvgz)
- De zorgverantwoordelijke evalueert de uitvoering van verplichte zorg indien het voornemen bestaat om deze te beëindigen, stelt indien gewenst betrokkene een zelfbindingsverklaring op of past de zorgkaart aan en wijst betrokkene op de mogelijkheid om een plan van aanpak op te stellen (art. 8:21 Wvvgz).

2.2.2.5 Zorgaanbieder

Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste³⁶ taken en wettelijke verplichtingen van de zorgaanbieder op grond van de in paragraaf 2.1 beschreven kernprocessen binnen de Wvvgz:

Taak van algemeen belang (art. 6 lid 1 sub e AVG)

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

- De zorgaanbieder betreft een rechtspersoon die bedrijfsmatig of beroepsmatig zorg als bedoeld in artikel 3:2 verleent, een organisatorisch verband van natuurlijke personen die bedrijfsmatig of beroepsmatig zorg als bedoeld in artikel 3:2 verlenen of doen verlenen, of een natuurlijk persoon die bedrijfsmatig zorg als bedoeld in artikel 3:2 doet verlenen (art. 1:1 lid 1 sub w Wvvgz). Indien eenmaal een crisismaatregel is opgelegd of een zorgmachtiging is verleend, gaat de zorgaanbieder over tot uitvoering van die verplichte zorg.^{37 38}

Hoofdstuk 5. Voorbereiden zorgmachtiging

- Een zorgaanbieder *als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, onderdeel o, van de Wet forensische zorg*, kan een aanvraag indienen bij de officier van justitie voor de voorbereiding van een verzoekschrift voor een zorgmachtiging (art. 5:3 Wvvgz)

Hoofdstuk 7. Crisismaatregel, machtiging tot voortzetting daarvan en aansluitend verzoek voor een zorgmachtiging

- Voorafgaand aan de beslissing over een crisismaatregel kan, indien redelijkerwijs mag worden verondersteld dat een crisismaatregel zal worden genomen, gedurende korte tijd verplichte zorg aan een persoon worden verleend (art. 7:1 lid 1 Wvvgz). De bevoegdheid, bedoeld in het eerste en derde lid, komt

³⁶ Deze opsomming is niet volledig.

³⁷ Tweede Kamer, vergaderjaar 2015–2016, 32 399, nr. 25, p. 104 (Tweede nota van wijziging).

³⁸ De geneesheer-directeur, eindverantwoordelijk voor de zorginhoud, is altijd in dienst van de zorgaanbieder. De zorgverantwoordelijke, verantwoordelijk voor het opstellen en uitvoeren van het zorgplan, hoeft niet per se in dienst van de zorgaanbieder te zijn. Waar het gaat om de uitvoering van interventies op het terrein van de zorg die zijn opgenomen in de zorgmachtiging en de (machtiging tot voortzetting van de) crisismaatregel, is de zorgverantwoordelijke beslissingsbevoegd. Als het gaat om beslissingen over de overplaatsing naar een andere instelling (artikel 8:16) en de tijdelijke onderbreking en de beëindiging van de verplichte zorg (artikelen 8:17 en 8:18), is de geneesheer-directeur bevoegd om hierover te oordelen en te beslissen (Integrale artikelsgewijze toelichting, p. 88).

uitsluitend toe aan: (...) de zorgaanbieder (...) die zorg verleent op basis van vrijwilligheid (art. 7:3 lid 4 sub b Wvvgz).

Wettelijke verplichtingen (art. 6 lid 1 sub c AVG)

Hoofdstuk 7. Crisismaatregel, machtiging tot voortzetting daarvan en aansluitend verzoek voor een zorgmachtiging

- De personen, bedoeld in het vierde lid, informeren de zorgaanbieder en de burgemeester van een maatregel als bedoeld in het eerste lid (art. 7:3 lid 7 Wvvgz).

Hoofdstuk 8. Rechten en plichten bij de tenuitvoerlegging van de crisismaatregel, machtiging tot voorzetting van de crisismaatregel en zorgmachtiging

- De zorgaanbieder informeert betrokkene en de vertegenwoordiger zo spoedig mogelijk na de afgifte van de crisismaatregel, de machtiging tot voorzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging schriftelijk over hetgeen beschreven staat in art. 8:3 lid 1 Wvvgz (art. 8:3 lid 1 Wvvgz)
- De zorgaanbieder:
 - verleent verplichte zorg zoals genoemd in de zorgmachtiging of crisismaatregel (art. 8:7 lid 1 Wvvgz)
 - kan, naast de tijdelijke verplichte zorg voorafgaand aan de crisismaatregel, bedoeld in artikel 7:3, alleen de vormen van verplichte zorg verlenen die zijn opgenomen in de zorgmachtiging, de crisismaatregel, of een beslissing op grond van de artikelen 8:11 tot en met 8:14 (art. 8:7 lid 2 Wvvgz)
 - verleent aan betrokkene slechts verplichte zorg als bedoeld in de crisismaatregel, de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging tegen overlegging van een afschrift van respectievelijk de crisismaatregel, de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging (art. 8:7 lid 3 Wvvgz)
- De zorgaanbieder draagt er zorg voor dat de zorgkaart van betrokkene, inclusief de bijlagen, bekend is bij de geneesheer-directeur en de zorgverantwoordelijke (art. 8:8 Wvvgz)
- De zorgaanbieder stelt huisregels op voor de ordelijke gang van zaken en de veiligheid, passend bij de doelgroep, in de accommodatie (art. 8:15 lid 1 Wvvgz) en stelt aan betrokkene en de vertegenwoordiger zo spoedig mogelijk na diens opname in een accommodatie een schriftelijk overzicht van de in de accommodatie geldende huisregels ter hand (art. 8:15 lid 3 Wvvgz)
- Indien de geneesheer-directeur een ambtshalve of instemmende beslissing neemt als bedoeld in het eerste lid tot toewijzing van een andere zorgaanbieder, draagt de eerder aangewezen zorgaanbieder ervoor zorg dat de gegevens, bedoeld in artikel 8:24, eerste lid, ter beschikking komen van de nieuw aangewezen zorgaanbieder (art. 8:16 lid 6 Wvvgz). In de situatie, bedoeld in het zesde lid, tweede volzin, informeert de nieuw aangewezen zorgaanbieder zo spoedig mogelijk de eerder aangewezen zorgaanbieder indien de verplichte zorg op grond van een crisismaatregel, machtiging tot voorzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging wordt beëindigd (art. 8:16 lid 7 Wvvgz).
- De geneesheer-directeur kan de voor de continuïteit van zorg voor betrokkene relevante familie en naasten en het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar betrokkene ingezetene is dan wel naar verwachting zal verblijven informeren over de beëindiging van de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of zorgmachtiging indien dit noodzakelijk is omdat essentiële voorwaarden voor deelname aan het maatschappelijk verkeer van betrokkene ontbreken. (8:18 lid 1 Wvvgz)
- De zorgaanbieder zorgt ten behoeve van de uitvoering van deze wet en het toezicht door de inspectie voor het digitaal beschikbaar zijn van relevante gegevens en verstrekt ten minste eens per zes maanden aan de inspectie een digitaal overzicht van de gegevens (art. 8:24 Wvvgz)

- De zorgaanbieder verstrekt ten minste eens per zes maanden aan de inspectie een door het bestuur van de zorgaanbieder ondertekende analyse over de verplichte zorg die door hem in die periode is verleend (art. 8:25 lid 1 Wvvgz)

2.2.2.6 Onafhankelijk psychiater³⁹

Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste⁴⁰ taken van de onafhankelijk psychiater op grond van de in paragraaf 2.1 beschreven kernprocessen binnen de Wvvgz:

Taak van algemeen belang / wettelijke verplichting (art. 6 lid 1 sub e AVG - art. 6 lid 1 sub c AVG):

Hoofdstuk 4. De zelfbindingsverklaring

- Een onafhankelijk psychiater stelt vast dat betrokkene tot een redelijke waardering van zijn belangen in staat is, op het moment dat hij de zelfbindingsverklaring opstelt en ondertekent (art. 4:1 lid 7 Wvvgz)

Hoofdstuk 5. Voorbereiden zorgmachtiging/Hoofdstuk 7. Crisismaatregel, machtiging tot voortzetting daarvan en aansluitend verzoek voor een zorgmachtiging/Hoofdstuk 8. Rechten en plichten bij de tenuitvoerlegging en uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel en zorgmachtiging

- Een onafhankelijk psychiater stelt een medische verklaring op ten behoeve van de zorgmachtiging (art. 5:8), crisismaatregel (art. 7:1), een verzoek tot zorgmachtiging aansluitend op verlenging crisismaatregel (art. 7:11), de beëindiging van verplichte zorg (art. 8:18 en 8:19 Wvvgz).

2.2.2.7 Officier van Justitie

Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste⁴¹ taken van de officier van justitie op grond van de in paragraaf 2.1 beschreven kernprocessen binnen de Wvvgz:

Taak van algemeen belang (art. 6 lid 1 sub e AVG):

- De officier van justitie is verantwoordelijk voor het voorbereiden van de zorgmachtiging, het indienen van een verzoekschrift bij de rechter (verzoekerrol) en de tenuitvoerlegging⁴² van de zorgmachtiging. Daarmee heeft de officier van justitie (/OM) een regierol met betrekking tot het proces.⁴³

Hoofdstuk 5. Voorbereiden zorgmachtiging

- De officier van justitie besluit ambtshalve of op aanvraag tot het voorbereiden van een verzoekschrift voor een zorgmachtiging (art. 5:1 jo 5:3 Wvvgz)
- De officier van justitie kan besluiten de voorbereiding van een verzoekschrift voor een zorgmachtiging te beëindigen op grond van de uitkomsten van de medische verklaring (art. 5:11 lid 2 Wvvgz)
- De officier van justitie beslist op grond van de bevindingen van de geneesheer-directeur, voorzien van een zorgplan en eventueel een zorgkaart, of voldaan is aan de criteria voor verplichte geestelijke gezondheidszorg. Indien dit het geval is, dient hij een verzoekschrift in voor een zorgmachtiging bij de rechter (art. 5:17 lid 1 Wvvgz)

Hoofdstuk 7. Crisismaatregel, machtiging tot voortzetting daarvan en aansluitend verzoek voor een zorgmachtiging

- De officier van justitie dient bij de rechter een verzoekschrift in voor een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel voor betrokkene, indien hij na ontvangst van de in artikel 7:2, tweede lid, bedoelde

³⁹ Ten aanzien van die onafhankelijkheid worden in artikel 5:7 een aantal eisen gesteld. Indien hierover twijfels zijn bij betrokkene of zijn advocaat kan dit in de procedure bij de rechter aan de orde worden gesteld. De rechter kan zo nodig ook een andere deskundige inschakelen. «Onafhankelijk» betekent overigens niet dat deze psychiater niet in dienst mag zijn bij de zorgaanbieder die de zorg verleent. Dit is toegestaan, mits hij aan de eisen van artikel 5:7 voldoet. Zie Integrale artikelsgewijze toelichting, p. 42.

⁴⁰ Deze opsomming is niet volledig.

⁴¹ Deze opsomming is niet volledig.

⁴² Deze tenuitvoerlegging houdt in dat het openbaar ministerie een afschrift van de zorgmachtiging doet toekomen aan de in die zorgmachtiging opgenomen zorgaanbieder. Tweede Kamer, vergaderjaar 2015–2016, 32 399, nr. 25, p. 95 (Tweede nota van wijziging).

⁴³ Tweede Kamer, vergaderjaar 2015–2016, 32 399, nr. 25, p. 94 (Tweede nota van wijziging).

bescheiden van oordeel is dat ten aanzien van betrokkene de grondslag voor het nemen van een crisismaatregel, bedoeld in artikel 7:1, eerste lid, aanwezig is (art. 7:7 lid 1 Wvvgz)

- De officier van justitie kan een verzoekschrift indienen bij de rechter voor een zorgmachtiging die aansluit op een machtiging tot voorzetting van de crisismaatregel (art. 7:11 lid 1 Wvvgz)

Hoofdstuk 8. Rechten en plichten bij de tenuitvoerlegging en uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voorzetting van de crisismaatregel en zorgmachtiging

- De officier van justitie levert advies i.h.k.v de beëindiging van verplichte zorg indien sprake is van opname in een accommodatie en betrokkene blijkens de eerder afgegeven medische verklaring ernstig nadeel voor een ander veroorzaakt (art. 8:18 lid 3 sub b Wvvgz)
- De officier van justitie beslist op een aanvraag om een verzoekschrift voor de beëindiging van de verplichte zorg op grond van een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of zorgmachtiging bij de rechter in te dienen, indien de geneesheer-directeur afwijzend of niet tijdig beslist op de aanvraag tot beëindiging van de verplichte zorg (art. 8:19 lid 3 Wvvgz)
- In afwijking van het derde lid, kan de officier van justitie besluiten geen verzoekschrift bij de rechter in te dienen, indien het een herhaalde aanvraag betreft en uit de aanvraag onvoldoende blijkt dat de feiten en omstandigheden na de eerdere aanvraag veranderd zijn (art. 8:19 lid 4 Wvvgz)

Wettelijke verplichtingen (art. 6 lid 1 sub c AVG)

Hoofdstuk 5. Voorbereiden zorgmachtiging

- De officier van justitie wijst een geneesheer-directeur aan (art. 5:4 Wvvgz)
- Zodra de officier van justitie ambtshalve of op aanvraag met de voorbereiding van een verzoekschrift voor een zorgmachtiging begint, gaat hij na of er politiegegevens als bedoeld in de Wet politiegegevens of strafvorderlijke en justitiële gegevens als bedoeld in de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens zijn over betrokkene die relevant kunnen zijn voor de beoordeling van het ernstig nadeel en de te leveren zorg en verstrekt hij die gegevens aan de geneesheer-directeur, tenzij het belang van enig strafrechtelijk onderzoek zich daartegen verzet (art. 5:4 lid 1 sub c Wvvgz).
- Indien uit de medische verklaring blijkt dat de psychische stoornis van betrokkene noodzaakt tot verplichte zorg en de aanvraag, bedoeld in het eerste of tweede lid, voldoende gemotiveerd is, dient de officier van justitie alsnog een verzoekschrift voor een zorgmachtiging bij de rechter in (...) (art. 5:18 lid 3 Wvvgz)

Hoofdstuk 7. Crisismaatregel, machtiging tot voorzetting daarvan en aansluitend verzoek voor een zorgmachtiging

- In geval van een crisismaatregel verstrekt de officier van justitie informatie over eerdere verplichte geestelijke gezondheidszorg aan de burgemeester (art. 7:1 lid 4 Wvvgz)
- De officier van justitie verstrekt op aanvraag van de psychiater aan hem de politiegegevens als bedoeld in de Wet politiegegevens en de strafvorderlijke en justitiële gegevens als bedoeld in de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens die relevant kunnen zijn voor de beoordeling van het ernstig nadeel. Verstrekking door de officier van justitie kan achterwege blijven indien het belang van enig strafrechtelijk onderzoek zich daartegen verzet (art. 7:1 lid 5 Wvvgz)
- De officier van justitie voegt bij het verzoekschrift voor een machtiging tot voorzetting van de crisismaatregel de bescheiden, bedoeld in artikel 7:2, tweede lid. Artikel 5:17, zesde lid, is van overeenkomstige toepassing (art. 7:7 lid 2 Wvvgz)
- Voordat hij een verzoekschrift indient, zorgt de officier van justitie ervoor dat de geneesheer-directeur betrokkene en de vertegenwoordiger schriftelijk informeert over de mogelijkheid van advies en bijstand aan betrokkene door een patiëntenvertrouwenspersoon (art. 7:11 lid 3 sub a Wvvgz)

- De officier van justitie verstrekt, indien betrokkene daar mee instemt, de persoonsgegevens van betrokkene aan de patiëntenvertrouwenspersoon, met als doel betrokkene te kunnen informeren over de mogelijkheid tot advies en bijstand door een patiëntenvertrouwenspersoon (art. 7:11 lid 3 sub b Wvvgz)
- Bij het verzoekschrift voegt de officier van justitie een medische verklaring als bedoeld in artikel 5:8 en de gegevens, bedoeld in artikel 5:17, tweede lid, derde lid, met uitzondering van onderdeel d, vierde lid, en zesde lid (art. 7:11 lid 4 Wvvgz)
- Bij de voorbereiding van een zorgmachtiging aansluitend op de verlenging crisismaatregel, verstrekt de officier van justitie op aanvraag van de psychiater aan hem de politiegegevens als bedoeld in de Wet politiegegevens en de strafvorderlijke en justitiële gegevens als bedoeld in de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens die relevant kunnen zijn voor de beoordeling van het ernstig nadeel. Verstrekking door de officier van justitie kan achterwege blijven indien het belang van enig strafrechtelijk onderzoek zich daartegen verzet (art. 7:11 lid 4 Wvvgz)
- Gelijktijdig met het indienen van het verzoekschrift deelt de officier van justitie zijn schriftelijke en gemotiveerde beslissing of voldaan is aan de criteria voor verplichte zorg zo spoedig mogelijk mee aan betrokkene, de vertegenwoordiger, de advocaat en de zorgverantwoordelijke, alsmede in voorkomend geval aan de aanvrager, bedoeld in het tweede lid (art. 7:11 lid 5 Wvvgz).

Hoofdstuk 8. Rechten en plichten bij de tenuitvoerlegging en uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voorzetting van de crisismaatregel en zorgmachtiging

- De officier van justitie gaat onverwijld, doch uiterlijk binnen twee weken na afgifte door de rechter, over tot tenuitvoerlegging van de zorgmachtiging en tot de tenuitvoerlegging van de machtiging tot voorzetting van de crisismaatregel (art. 8:1 lid 1 Wvvgz)⁴⁴
- De officier van justitie beslist zo spoedig mogelijk op de aanvraag tot wijziging van de zorgmachtiging indien sprake is van tijdelijke verplichte zorg in noodsituaties (art. 8:12 lid 5 Wvvgz)
- Indien de officier van justitie instemt met de aanvraag van de geneesheer-directeur tot wijziging van de zorgmachtiging, dient hij onverwijld een verzoekschrift voor de wijziging van een zorgmachtiging bij de rechter in (art. 8:12 lid 6 Wvvgz)
- De officier van justitie dient het verzoekschrift voor de beëindiging van de verplichte zorg op grond van een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of zorgmachtiging onverwijld bij de rechter in en voegt daar stukken en informatie bij (art. 8:19 lid 1 Wvvgz).
- Indien hij een verzoekschrift voor de beëindiging van de verplichte zorg bij de rechter indient, voegt de officier van justitie bij het verzoekschrift de politiegegevens als bedoeld in de Wet politiegegevens en de strafvorderlijke en justitiële gegevens als bedoeld in de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens die relevant kunnen zijn voor de beoordeling van het ernstig nadeel, en overige in art. 8:19 lid 3 genoemde stukken en gegevens (art. 8:19 lid 3 Wvvgz)
- In het geval de officier van justitie op het moment van ontvangst van de aanvraag tot beëindiging van verplichte zorg reeds is begonnen met de voorbereiding van een nieuw verzoekschrift voor een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of zorgmachtiging of een wijziging van de zorgmachtiging, dan wel een dergelijk verzoekschrift bij de rechter is ingediend, voegt hij de aanvraag tot beëindiging van de verplichte zorg bij het verzoekschrift voor een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of zorgmachtiging, het verzoekschrift tot wijziging van de zorgmachtiging, dan wel verzoekt hij de griffie van de rechtbank de aanvraag bij het ingediende verzoekschrift te voegen (art. 8:19 lid 5 Wvvgz)
- De officier van justitie deelt het besluit om geen verzoekschrift bij de rechter in te dienen, bedoeld in het vierde lid, dan wel de aanvraag te voegen bij het verzoekschrift voor een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of zorgmachtiging of het verzoekschrift voor een wijziging van de zorgmachtiging, bedoeld

⁴⁴ Deze tenuitvoerlegging houdt in dat het openbaar ministerie een afschrift van de zorgmachtiging doet toekomen aan de in die zorgmachtiging opgenomen zorgaanbieder. Tweede Kamer, vergaderjaar 2015–2016, 32 399, nr. 25, p. 95 (Tweede nota van wijziging).

in het vijfde lid, schriftelijk mee aan de aanvrager, betrokkene, de vertegenwoordiger en de advocaat (art. 8:19 lid 6 Wvvgz).

2.2.2.8 Openbaar Ministerie

Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste⁴⁵ taken en wettelijke verplichtingen van het Openbaar Ministerie op grond van de in paragraaf 2.1 beschreven kernprocessen binnen de Wvvgz:

Taak van algemeen belang en/of wettelijke verplichting (art. 6 lid 1 sub e AVG / art. 6 lid 1 sub c AVG)

Hoofdstuk 8. Rechten en plichten bij de tenuitvoerlegging en uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voorzetting van de crisismaatregel en zorgmachtiging

- Het openbaar ministerie zorg voor het digitaal beschikbaar zijn van een aantal kerngegevens, ten behoeve van de uitvoering van de taak van de officier van justitie, bedoeld in deze wet (art. 8:23 Wvvgz)

2.2.2.9 (Ambtenaar van de) Politie

Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste⁴⁶ taken en wettelijke verplichtingen van de Politie op grond van de in paragraaf 2.1 beschreven kernprocessen binnen de Wvvgz:

Taak van algemeen belang (art. 6 lid 1 sub e AVG)

Hoofdstuk 5. Voorbereiden zorgmachtiging

- Een ambtenaar van de politie kan een aanvraag indienen bij de officier van justitie voor de voorbereiding van een verzoekschrift voor een zorgmachtiging (art. 5:3 Wvvgz)

Hoofdstuk 7. Crisismaatregel, machtiging tot voorzetting daarvan en aansluitend verzoek voor een zorgmachtiging

- Een ambtenaar van politie die is aangesteld voor de uitoefening van de politietaak, kan, voorafgaand aan de beslissing over een crisismaatregel, indien redelijkerwijs mag worden verondersteld dat een crisismaatregel zal worden genomen, beslissen dat gedurende korte tijd verplichte zorg aan een persoon wordt verlenen (art. 7:3 lid 1 jo lid 4 sub d Wvvgz)⁴⁷

Wettelijke verplichtingen (art. 6 lid 1 sub c AVG)

Hoofdstuk 5. Voorbereiden zorgmachtiging

- Ten behoeve van de voorbereiding van een zorgmachtiging, verstrekt de politie politiegegevens die relevant kunnen zijn voor de beoordeling van het ernstig nadeel en de te leveren zorg, aan de officier van justitie (art. 5:4 Wvvgz)⁴⁸

Hoofdstuk 7. Crisismaatregel, machtiging tot voorzetting daarvan en aansluitend verzoek voor een zorgmachtiging

- Ten behoeve van de voorbereiding van crisismaatregel, verstrekt de politie politiegegevens die relevant kunnen zijn voor de beoordeling van het ernstig nadeel, aan de officier van justitie (art. 7:1 Wvvgz)⁴⁹
- De personen, bedoeld in het vierde lid, informeren de zorgaanbieder en de burgemeester van een maatregel als bedoeld in het eerste lid (art. 7:3 lid 7 Wvvgz)
- Indien de officier van justitie besluit om een verzoekschrift in te dienen bij de rechter voor een zorgmachtiging die aansluit op een machtiging tot voorzetting van de crisismaatregel, verstrekt de politie politiegegevens die relevant kunnen zijn voor de beoordeling van het ernstig nadeel, aan de officier van justitie (art. 7:11 Wvvgz)⁵⁰

⁴⁵ Deze opsomming is niet volledig.

⁴⁶ Deze opsomming is niet volledig.

⁴⁷ Op grond van art. 7:3 lid 6 is hij echter niet bevoegd om deze verplichte zorg daadwerkelijk zelf te verlenen.

⁴⁸ De politiek heeft op basis van art. 1 lid 1 sub 4 jo. Art. 16 lid 1 sub onder 2^e van de Wet politiegegevens een grondslag voor verstrekking aan het OM voor de uitvoering van andere hun bij of krachtens de wet opgedragen taken.

⁴⁹ Idem

⁵⁰ Idem

Hoofdstuk 8. Rechten en plichten bij de tenuitvoerlegging en uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voorzetting van de crisismaatregel en zorgmachtiging

- Indien de officier van justitie besluit een verzoekschrift in te dienen voor de beëindiging van de verplichte zorg bij de rechter, verstrekt de politie politiegegevens die relevant kunnen zijn voor de beoordeling van het ernstig nadeel, aan de officier van justitie (art. 8:19 Wvvgz).⁵¹

2.2.2.10 Burgemeester

Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste⁵² taken en wettelijke verplichtingen van de burgemeester op grond van de in paragraaf 2.1 beschreven kernprocessen binnen de Wvvgz:

Taak van algemeen belang (art. 6 lid 1 sub e AVG):

Hoofdstuk 7. Crisismaatregel, machtiging tot voorzetting daarvan en aansluitend verzoek voor een zorgmachtiging

- De burgemeester kan ten aanzien van een persoon die zich in zijn gemeente bevindt een crisismaatregel nemen, mits aan de eisen hiervoor wordt voldaan (art. 7:1 lid 1 Wvvgz)

Hoofdstuk 8. Rechten en plichten bij de tenuitvoerlegging en uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voorzetting van de crisismaatregel en zorgmachtiging

- De burgemeester is verantwoordelijk voor de tenuitvoerlegging van de crisismaatregel (art. 8:1 lid 2 Wvvgz).

Wettelijke verplichtingen (art. 6 lid 1 sub c AVG):

Hoofdstuk 7. Crisismaatregel, machtiging tot voorzetting daarvan en aansluitend verzoek voor een zorgmachtiging

- De burgemeester neemt niet eerder een crisismaatregel dan nadat hij ervoor zorg heeft gedragen dat een psychiater, indien van toepassing volgens het vastgestelde model, in een medische verklaring zijn bevindingen vermeldt inzake de actuele gezondheidstoestand van betrokkene en of de situatie, bedoeld in het eerste lid, zich voordoet en betrokkene, zo mogelijk, in de gelegenheid heeft gesteld om te worden gehoord (art. 7:1 lid 3 Wvvgz)
- De burgemeester vermeldt in de crisismaatregel in elk geval de gegevens die zijn opgenomen in art. 7:2 lid 1 Wvvgz.
- De burgemeester zendt onverwijld een afschrift van zijn beslissing tot het nemen van een crisismaatregel en de afgegeven medische verklaring aan betrokkene, de advocaat, de geneesheer-directeur, de inspectie, de officier van justitie en voor zover aanwezig de vertegenwoordiger en de gezinsvoogdijwerker (art. 7:2 lid 2 Wvvgz)
- Indien betrokkene geen advocaat heeft, draagt de burgemeester binnen 24 uur na het nemen van de crisismaatregel ervoor zorg dat betrokkene wordt bijgestaan door een advocaat, tenzij betrokkene daartegen bedenkingen heeft (art. 7:3 lid 3 Wvvgz)
- De burgemeester verstrekt de persoonsgegevens van betrokkene aan de patiëntenvertrouwenspersoon, met als doel betrokkene te kunnen informeren over de mogelijkheid tot advies en bijstand door een patiëntenvertrouwenspersoon. De burgemeester verstrekt de persoonsgegevens alleen met uitdrukkelijke toestemming van betrokkene (art. 7:3 lid 5 Wvvgz)
- De burgemeester draagt ervoor zorg dat de zorgaanbieder ten behoeve van de verplichting, bedoeld in artikel 8:25, de afgegeven medische verklaring ontvangt (art. 7:3 lid 6 Wvvgz).

⁵¹ Idem

⁵² Deze opsomming is niet volledig.

2.2.2.11 *College van burgemeester en wethouders*

Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste⁵³ taken en wettelijke verplichtingen van het College van B&W op grond van de in paragraaf 2.1 beschreven kernprocessen binnen de Wvvgz:

Taak van algemeen belang (art. 6 lid 1 sub e AVG)

Hoofdstuk 5. Voorbereiden zorgmachtiging

- Het college van burgemeester en wethouders draagt zorg voor het in behandeling nemen van meldingen betreffende personen voor wie de noodzaak tot geestelijke gezondheidszorg zou moeten worden onderzocht, het verrichten van onderzoek naar die noodzaak, het informeren van degene die een melding heeft gedaan en het zo nodig indienen van een aanvraag voor de voorbereiding van een verzoekschrift voor een zorgmachtiging bij de officier van justitie (art. 5:1 Wvvgz)
- Het college van burgemeester en wethouders kan een aanvraag indienen bij de officier van justitie om een verzoekschrift voor een zorgmachtiging voor te bereiden (art 5:3 Wvvgz)

Wettelijke verplichtingen (art. 6 lid 1 sub c AVG):

Hoofdstuk 5. Voorbereiden zorgmachtiging

- Het college van burgemeester en wethouders draagt binnen een redelijke termijn, doch uiterlijk binnen veertien dagen, zorg voor een verkennend onderzoek naar de noodzaak, bedoeld in het eerste lid (art. 5:2 lid 2 Wvvgz).
- Als het college van burgemeester en wethouders van mening is dat de noodzaak tot verplichte zorg aanwezig is, dient het college een aanvraag in als bedoeld in artikel 5:3, en bericht het college degene die de melding heeft gedaan over het indienen van een aanvraag, voor zover het een persoon betreft als bedoeld in het vijfde lid (art. 5:2 lid 3 Wvvgz)
- Als het college van burgemeester en wethouders van mening is dat geen noodzaak tot verplichte zorg aanwezig is, bericht het college daarover degene die de melding heeft gedaan, voor zover het een persoon betreft als bedoeld in het vijfde lid (art. 5:2 lid 4 Wvvgz)
- In het geval, bedoeld in het vierde lid, dient het college van burgemeester en wethouders niettemin een aanvraag voor de voorbereiding van een verzoekschrift voor een zorgmachtiging, vergezeld van het verkennend onderzoek, in bij de officier van justitie als bedoeld in artikel 5:3, indien degene die de melding heeft gedaan van mening is dat de noodzaak tot verplichte zorg aanwezig is en de melding is gedaan door de vertegenwoordiger, de echtgenoot, geregistreerde partner of degene met wie een samenlevingscontract is gesloten, de ouders dan wel een van hen, voor zover deze niet optreden of optreedt als vertegenwoordiger of de voor de continuïteit van zorg essentiële naasten (art. 5:2 lid 5 Wvvgz)
- Indien de aanvrager, bedoeld in artikel 5:3, het college van burgemeester en wethouders is, stelt het college zo spoedig mogelijk degene die de melding heeft gedaan als bedoeld in artikel 5:2, vijfde lid, van de gemotiveerde beslissing van de officier van justitie schriftelijk op de hoogte. In de situatie dat de officier van justitie van oordeel is dat niet is voldaan aan de criteria voor verplichte zorg en het college dit oordeel deelt, deelt het college dit hierbij tevens schriftelijk mede (art. 5:16 lid 2 Wvvgz)

2.2.2.12 *Inspectie (IGJ)*

Hoofdstuk 13 van de Wvvgz regelt het toezicht op de naleving van de wet door de IGJ en de bestuurlijke en strafrechtelijke handhaving van de wettelijke bepalingen: ambtenaren van de inspectie (IGJ) zijn belast met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Wvvgz (art. 13:1 Wvvgz).

De belangrijkste taken van de IGJ zijn in beginsel buiten de in paragraaf 2:1 beschreven kernprocessen gelegen. Dit heeft tot gevolg dat een nadere uitwerking van taken en wettelijke verplichtingen van de IGJ op grond van de Wvvgz hier achterwege blijft.

⁵³ Deze opsomming is niet volledig.

In de ministeriële regeling Wvggz (Staatscourant 2019, nr 60909, 7 november 2019) is invulling gegeven aan artikel 8:24 en 8:25 Wvggz ten aanzien van de inhoud van de gegevensverwerking en de verstrekking van het overzicht van de gegevens en de analyse aan de IGJ.

2.2.2.13 Rechtspraak

Doel en Grondslag

De verwerking van persoonsgegevens door de Rechtspraak is noodzakelijk voor een goede en zorgvuldige rechtspleging en procesvoering. Procespartijen en hun gemachtigden moeten persoonsgegevens uitwisselen met de Rechtspraak zodat een correcte gerechtelijke procedure kan worden gevoerd bij het daartoe aangewezen gerecht. De grondslag voor de verwerkingen die door de Rechtspraak worden uitgevoerd in het kader van de Wvggz zijn te vinden in het voldoen aan een wettelijke verplichting zoals vastgelegd in het procesrecht en de Wvggz en/of voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag zoals voortvloeit uit o.a. de Grondwet en de Wet op de Rechterlijke Organisatie (art. 6 lid 1 sub c en e AVG).

Bijzondere persoonsgegevens

De relevante uitzondering voor de Rechtspraak op het verbod van verwerken bijzondere persoonsgegevens is te vinden in Art. 9 lid 2 sub f AVG:

De verwerking is noodzakelijk voor de instelling, uitoefening of onderbouwing van een rechtsvordering of wanneer gerechten handelen in het kader van hun rechtsbevoegdheid.

Strafrechtelijke gegevens in een niet-strafrechtelijke procedure

De relevante uitzondering voor de Rechtspraak op het AVG-verbod van verwerken strafrechtelijke gegevens staat in Art 10 AVG jo. art. 32 sub d UAVG:

Persoonsgegevens van strafrechtelijke aard mogen worden verwerkt, indien: d. de verwerking noodzakelijk is voor de instelling, uitoefening of onderbouwing van een rechtsvordering, of wanneer gerechten handelen in het kader van hun rechtsbevoegdheid;

NB: in een strafrechtelijke procedure is de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens van toepassing, zie ook art. 2 lid 2 sub d AVG.

Toezicht

De competentie van de Autoriteit Persoonsgegevens strekt zich niet uit tot de verwerking van persoonsgegevens door gerechten in het kader van hun (ge)rechtelijke taken, zie artikel 55 lid 3 AVG. Het toezicht op de verwerking van persoonsgegevens door gerechten in het kader van de uitoefening van hun gerechtelijke taken wordt toevertrouwd aan de Functionaris Gegevensbescherming van de Rechtspraak en aan de procureur-generaal bij de Hoge Raad. Zie [Regeling toezicht verwerking persoonsgegevens door gerechten en het parket bij de Hoge Raad](#).

2.3 Verantwoordelijkheid betrokken partijen m.b.t. gegevensbescherming

In beginsel fungeert elke partij die persoonsgegevens verwerkt en/of verstrekt op grond van een taak en/of wettelijke verplichting in het kader van de Wvggz, als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 4 onder 7 van de AVG⁵⁴, voor deze eigen, interne verwerkingen en/of verstrekkingen. Dit betekent dat iedere partij ten aanzien van deze verwerkingen en/of verstrekkingen, zelf verantwoordelijk is voor de toepassing en tenuitvoerlegging van:

- De verwerkingsbeginselen;

⁵⁴ Verwerkingsverantwoordelijk is een natuurlijk persoon of rechtspersoon, een overheidsinstantie, een dienst of een ander orgaan die/dat, alleen of samen met anderen, het doel van en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens vaststelt.

- De rechten van betrokkenen;
- De zorgvuldigheidsverplichtingen/reguliere waarborgen.

Voorliggend document bevat een overzicht van grondslagen voor gegevensverwerking van ketenpartners binnen de Wvvgz-keten, dat partijen als hulpmiddel kunnen gebruiken bij de implementatie van de Wvvgz binnen hun eigen organisatie. Daarmee zijn partijen er echter nog niet: voor een volledige beoordeling van de rechtmatigheid, doelmatigheid en behoorlijkheid van verwerkingen en verstrekken, zijn aanvullende analyses vereist.

Voor meer informatie over wat de AVG betekent voor partijen en aan welke regels zij dienen te voldoen, zie bijvoorbeeld de [Handleiding Algemene Verordening Gegevensbescherming](#) die in opdracht van het ministerie van Justitie en Veiligheid is opgesteld.

In het kader van informatiebeveiliging en de Wvvgz is er een notitie opgesteld waarin een aantal ketenpartners een geharmoniseerde uitspraak over de te hanteren principes voor veilige informatie-uitwisseling, het vereiste informatiebeveiligingsniveau en de belangrijkste beveiligingsmaatregelen geformuleerd hebben.⁵⁵

Partijen zijn zelf verantwoordelijk voor het vernietigen danwel archiveren van gegevens. De AVG schrijft geen algemene bewaartermijnen voor, maar dit kan wel worden gedaan in domein specifieke wetgeving. De bewaartermijn hangt af van hoe lang het nodig is de gegevens te bewaren voor het doel waarvoor zij zijn verzameld, de soort gegevens, het domein van de partijen, het privacy regime waaronder de partij valt en andere relevante wetgeving zoals bijvoorbeeld de WGBO.

3. Enkele domein-specifieke thema's

De Wvvgz kent in beginsel drie soorten domeinen/partijen:

- Het zorgdomein, bestaande uit zorgpartijen
- Het justitiële domein, bestaande uit justitiële partijen en
- Het gemeentedomein, bestaande uit gemeentepartijen.

Per domein/soort partij spelen een aantal thema's rondom gegevensbescherming die, naast de in hoofdstuk 2 beschreven taken en grondslagen van ketenpartners in het kader van verplichte zorg, tevens van belang zijn bij het verwerken en verstrekken van persoonsgegevens in het kader van de Wvvgz. In dit hoofdstuk wordt daarom kort ingegaan op deze thema's.

3.1 Zorgdomein/zorgpartijen

Op de bescherming van persoonsgegevens bij het verrichten van geneeskundige handelingen is in beginsel de AVG van toepassing. Dit betekent dat zorgpartijen bij het verrichten van geneeskundige handelingen in het kader van verplichte zorg, over een verwerkingsgrondslag moeten beschikken. De vraag is vervolgens op welke grondslag zorgpartijen handelen indien zij geneeskundige handelingen verrichten in het kader van verplichte zorg.

Op het eerste gezicht lijkt deze vraag eenvoudig te beantwoorden: alle geneeskundige handelingen die worden verricht ten behoeve de voorbereiding en de uitvoering van verplichte zorg, vinden in beginsel plaats op grond van de Wvvgz:

⁵⁵ Welke normen relevant zijn voor welke partijen met betrekking tot de informatiebeveiliging is uiteengezet in de notitie te vinden op/via <https://www.dwangindezorg.nl/uitvoering/documenten/publicaties/implementatie/ketenproducten/producten-wvvgz/harmonisatie-maatregelen-informatiebeveiliging-wvvgz---definitief>

“In het eerder voorgestelde zevende lid van artikel 1:4 staan bepalingen die de verhouding van de WGBO (de betreffende afdeling van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek) regelen. Deze doen echter vermoeden dat in geval van verplichte zorg de WGBO van toepassing is. Dat is niet het geval. Indien betrokkene zich verzet tegen een behandeling en er dus sprake is van verplichte zorg is er ter zake geen behandelingsovereenkomst. De WGBO treedt op dat punt dan terug en de bepalingen uit de Wvvgz treden daarvoor in de plaats. Deze bevatten veel meer waarborgen voor een behandeling waarmee betrokkene niet instemt dan de WGBO dat doet.”⁵⁶

Echter, er zijn gevallen waarbij weliswaar verplichte zorg wordt verleend op grond van een zorgmachtiging / crisismaatregel etc.⁵⁷, maar waarbij tevens de Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst (Wgbo) van toepassing is:

- In die gevallen waarin de Wgbo wel iets regelt waarover de Wvvgz zwijgt: net zoals nu onder de Wet BOPZ het geval is, betekent dit juridisch dat de patiënt ten aanzien waarvan verplichte zorg is opgelegd, zich in deze gevallen op de desbetreffende Wgbo-bepaling kan beroepen.⁵⁸ Dit omdat in algemene zin geldt dat de Wgbo als *lex generalis* fungeert ten aanzien van de handelingen op het gebied van de geneeskunst, en de Wvvgz als *lex specialis* daar waar het gaat om geneeskundige handelingen i.h.k.v van verplichte zorg op grond van de Wvvgz.
- Op grond van art. 8:7 lid 2 Wvvgz kan de zorgaanbieder, naast de tijdelijke verplichte zorg voorafgaand aan de crisismaatregel, bedoeld in artikel 7:3, alleen de vormen van verplichte zorg verlenen die zijn opgenomen in de zorgmachtiging, de crisismaatregel, of een beslissing op grond van de artikelen 8:11 tot en met 8:14.⁵⁹ Een somatische behandeling waarin enkel herstel van de fysieke gezondheid wordt beoogd⁶⁰ of een psychiatrische behandeling buiten de zorgmachtiging, de crisismaatregel, of een beslissing op grond van de artikelen 8:11 tot en met 8:14,⁶¹ valt in beginsel onder de Wgbo.

3.1.1 Vuistregels

Vuistregels bij de bepaling van grondslagen voor gegevensverwerking en verstrekking door zorgpartijen in het kader van de Wvvgz:

- Wanneer zorgpartijen persoonsgegevens verwerken en/of verstrekken op grond van een taak die hen op grond van de Wvvgz is toebedeeld, is de grondslag voor deze gegevensverwerking in beginsel gelegen in artikel 6 lid 1 sub e AVG, dat wil zeggen dat de verwerking van persoonsgegevens noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang, die bij wet, te weten de Wvvgz, is voorzien.
- Wanneer zorgpartijen tot de verwerking en/of verstrekking van persoonsgegevens (wettelijk) verplicht zijn op grond van de Wvvgz, is de grondslag voor deze gegevensverwerking en -verstrekking in beginsel gelegen in artikel 6 lid 1 sub c AVG, dat wil zeggen dat de verwerking van persoonsgegevens noodzakelijk is voor de uitvoering van een wettelijke verplichting.
- Wanneer zorgpartijen geneeskundige handelingen verrichten die a) niet of niet-evident plaatsvinden op grond van een taak die hen op grond van de Wvvgz is toebedeeld of b) niet zijn opgenomen in de zorgmachtiging, de crisismaatregel, of een beslissing op grond van de artikelen 8:11 tot en met 8:14, handelen zij in beginsel op grond van de Wgbo. De grondslag voor gegevensverwerking in dat geval is artikel 6 lid 1 sub b AVG, dat wil zeggen dat de verwerking van persoonsgegevens noodzakelijk is voor de uitvoering van een overeenkomst waarbij de betrokkene partij is.

Let op: bij de verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens, zoals gegevens over gezondheid, moet er naast de grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens uit artikel 6 AVG, ook een uitzondering

⁵⁶ Tweede Kamer, vergaderjaar 2015–2016, 32 399, nr. 25, p. 150 (Tweede nota van wijziging).

⁵⁷ Zie art 3:1 Wvvgz.

⁵⁸ Samenwerkingsverband Implementatieprogramma WGBO, *Van wet naar praktijk. Implementatie van de WGBO. Deel 2 Informatie en toestemming* (2004), p. 110.

⁵⁹ Zie art. 8:7 lid 2 en 3 Wvvgz.

⁶⁰ Tweede Kamer, vergaderjaar 2009–2010, 32 399, nr. 3, p. 35 (Memorie van toelichting).

⁶¹ Dat wil zeggen de behandeling van een andere stoornis dan die waarvoor verplichte zorg is opgelegd.

zijn op het verwerken van bijzondere categorieën van persoonsgegevens uit art. 9 AVG. Deze uitzonderingen staan opgenomen in art. 9 lid 2 AVG en zijn deels verder uitgewerkt in de UAVG.

3.2 Justitiële partijen

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op gegevensverwerkingen en -verstrekkingen door justitiële partijen binnen de Wvggz. In beginsel zijn drie onderwerpen daarbij in het bijzonder van belang:

- Welke ‘privacy- stelsel’ is van toepassing: de AVG of de Richtlijn gegevensbescherming opsporing en vervolging (Richtlijn)?
- De verstrekking van politie, justitiële en strafvorderlijke gegevens ten behoeve van de voorbereiding, beslissing tot en tenuitvoerlegging van verplichte zorg in het kader van de Wvggz.
- De verdere verwerking en verstrekking van politie, justitiële en politiegegevens nadat zij eenmaal ten behoeve van de Wvggz zijn verstrekt.

3.2.1 Bepaling toepasselijk privacy-stelsel

Wanneer politie en OM handelen op grond van door de Wvggz aan hen toebedeelde taken en/of wettelijke verplichtingen en zij daarbij persoonsgegevens verwerken, is in beginsel de AVG van toepassing.⁶² Echter, op de verstrekking van politie, justitiële en strafvorderlijke gegevens ten behoeve van de Wvggz is in beginsel niet de AVG maar de Richtlijn gegevensbescherming opsporing en vervolging van toepassing. Deze richtlijn is in Nederland geïmplementeerd in Wet politiegegevens (Wpg) en de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens (Wjsg).

3.2.2 Verstrekking van politiegegevens ten behoeve van de Wvggz

De verwerking van politiegegevens is geregeld in de Wet Politiegegevens (Wpg) en het Besluit politiegegevens (Bpg). De Wpg kent een gesloten verstrekkingenregime: dit betekent dat voor elke bij wet (verplicht) gestelde verstrekking van politiegegevens, er tevens een hiertoe strekkende spiegelbepaling in de Wpg moet zijn die deze verstrekking uitdrukkelijk toestaat.

Voor de beoordeling van de rechtmatigheid van de verstrekking van politiegegevens ten behoeve van de Wvggz, zijn als gevolg hiervan twee zaken van belang:

- Partijen mogen in het kader van de Wvggz enkel politiegegevens ontvangen en verwerken, indien de Wvggz dit toestaat (dat wil zeggen: de Wvggz daarvoor specifieke grondslagen bevat), en
- De Wpg en het Bpg dienen grondslagen (lees: spiegelbepalingen) voor deze verstrekkingen te bevatten.⁶³

Grondslagen in de Wvggz

De Wvggz beschrijft in beginsel⁶⁴ vier momenten⁶⁵ waarop verstrekking van politiegegevens aan personen en organisaties in het kader van de voorbereiding, beslissing tot en tenuitvoerlegging en uitvoering van de Wvggz kan plaatsvinden:

- Bij de voorbereiding van de zorgmachtiging verstrekt de Politie politiegegevens over betrokkene als bedoeld in de Wet politiegegevens aan de officier van justitie, indien laatstgenoemde van mening is dat deze relevant kunnen zijn voor de beoordeling van het ernstig nadeel en de te leveren zorg (art. 5:4 lid 1 sub c Wvggz)⁶⁶

⁶² Tweede Kamer, vergaderjaar 2017–2018, 34 889, nr. 3, p. 9 (Memorie van toelichting Wijziging van de Wet politiegegevens en de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens ter implementatie van Europese regelgeving over de verwerking van persoonsgegevens met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen).

⁶³ Voor verstrekkingen van politiegegevens aan het OM is dat art. 16 lid 1 onder a 23 Wet Politiegegevens.

⁶⁴ Zie verder de vangnetbepaling in art. 8:29 lid 1 Wvggz.

⁶⁵ Voor al deze verstrekkingen door de Politie geldt dat zij in beginsel niet expliciet in de Wvggz zijn opgenomen.

⁶⁶ In art. 5:17 lid 3 sub f Wvggz staat dat de officier van justitie bij het indienen van een verzoekschrift voor een zorgmachtiging bij de rechter, in elk geval de politiegegevens als bedoeld in artikel 5:4, eerste lid onderdeel c, toevoegt. Uit de wet en gesprekken met

- Bij de voorbereiding van een crisismaatregel verstrekt de politie politiegegevens over betrokkene als bedoeld in de Wet politiegegevens aan de officier van justitie, indien de psychiater hier om vraagt. Het gaat om politiegegevens die volgens de officier van justitie relevant kunnen zijn voor de beoordeling van het ernstig nadeel (art. 7:1 lid 5 Wvvgz)
- Bij de voorbereiding van een zorgmachtiging aansluitend op de verlenging van een crisismaatregel, verstrekt de politie politiegegevens over betrokkene als bedoeld in de Wet politiegegevens aan de officier van justitie, indien de psychiater hier om vraagt. Het gaat om politiegegevens die volgens de officier van justitie relevant kunnen zijn voor de beoordeling van het ernstig nadeel (art. 7:11 lid 4 Wvvgz)⁶⁷
- Ten behoeve van een verzoekschrift aan de rechter voor de beëindiging van de verplichte zorg bij een afwijzende of niet tijdige beslissing van de geneesheer-directeur op een aanvraag de verplichte zorg te beëindigen, verstrekt de politie politiegegevens over betrokkene als bedoeld in de Wet politiegegevens aan de officier van justitie, indien laatstgenoemde van mening is dat deze relevant kunnen zijn voor de beoordeling van het ernstig nadeel (art. 8:19 lid 2 jo 5:10 jo 5:4 lid 1 sub c Wvvgz).⁶⁸

Grondslagen /spiegelbepalingen in de Wpg/Bpg

Naast grondslagen in de Wvvgz voor de ontvangst en verwerking van politiegegevens door de officier van justitie ten behoeve van de Wvvgz, dienen voor deze verstrekkingen tevens spiegelbepalingen in de Wpg/Bpg te zijn opgenomen.

In de tweede nota van wijziging staat het volgende:

(...) Op grond van artikel 18 van de Wet politiegegevens zal in het Besluit politiegegevens een grondslag voor de verstrekking van politiegegevens worden opgenomen.⁶⁹

Kortom, de wetgever is voornemens de Wpg/Bpg aan te passen met het oog op de grondslagen/spiegelbepalingen voor de verstrekking van Politiegegevens ten behoeve van de Wvvgz.

Bij het ontbreken van een spiegelbepaling, zal informatie uitgewisseld worden op basis van artikel 20 Wpg. Op basis van artikel 20 Wpg zijn in het land verschillende convenanten in het kader van vroeg signalering of bemoeizorg opgesteld. Als deze convenanten gesloten zijn tussen de gemeenten danwel een andere dienst die het verkennend onderzoek uit gaat voeren, is het mogelijk dat de politie op basis hiervan informatie kan delen. Dit hangt af van de exacte inhoud van het convenant. Daar waar geen convenanten zijn afgesloten, zal dit alsnog moeten gebeuren.

Let op: gelet op het gesloten verstrekkingenregime van de Wpg/Bpg is het van belang dat partijen rekening houden met het vereiste van doelbinding indien zij gegevens die door de Politie zijn verstrekt gebruiken voor

ketenpartners lijkt het erop dat hier in beginsel geen sprake is van een nieuwe verstrekking, maar dat gebruik wordt gemaakt van gegevens die reeds zijn verkregen op grond van de in artikel 5:4, eerste lid, onderdeel c beschreven verstrekking. Zodra de officier van justitie de politiegegevens heeft ontvangen en verwerkt en verstrekt aan de rechter in het kader van de Wvvgz, zijn het in beginsel geen politiegegevens meer maar persoonsgegevens van strafrechtelijke aard waarop de AVG (o.a. art. 10) en de UAVG van toepassing zijn.

⁶⁷ In art. 7:11 lid 4 Wvvgz staat dat de officier van justitie bij het indienen van een verzoekschrift voor een zorgmachtiging aansluitend op een machtiging tot voortzetting van een crisismaatregel bij de rechter, in elk geval de gegevens in art. 5:17 lid 3 sub f, te weten relevante politiegegevens, toevoegt. Uit de wet en gesprekken met ketenpartners lijkt het erop dat hier in beginsel geen sprake is van een nieuwe verstrekking, maar dat gebruik wordt gemaakt van gegevens die reeds zijn verkregen op grond van de in artikel 5:4, eerste lid, onderdeel c beschreven verstrekking. Zodra de officier van justitie de politiegegevens heeft ontvangen en verwerkt en verstrekt aan de rechter in het kader van de Wvvgz, zijn het in beginsel geen politiegegevens meer maar persoonsgegevens van strafrechtelijke aard waarop de AVG (o.a. art. 10) en de UAVG van toepassing zijn.

⁶⁸ In art. 8:19 lid 3 sub e Wvvgz staat dat de officier van justitie bij het indienen van een verzoekschrift voor de beëindiging van verplichte zorg bij de rechter, bij het verzoekschrift de politiegegevens als bedoeld in de Wet politiegegevens die relevant kunnen zijn voor de beoordeling van het ernstig nadeel, bijvoegt. Uit de wet en gesprekken met ketenpartners lijkt het erop dat hier in beginsel geen sprake is van een nieuwe verstrekking, maar dat gebruik wordt gemaakt van gegevens die reeds zijn verkregen op grond van de in art. 8:19 lid 2 Wvvgz beschreven verstrekking. Zodra de officier van justitie de politiegegevens heeft ontvangen en verwerkt en verstrekt aan de rechter in het kader van de Wvvgz, zijn het in beginsel geen politiegegevens meer maar persoonsgegevens van strafrechtelijke aard waarop de AVG (o.a. art. 10) en de UAVG van toepassing zijn

⁶⁹ Integrale artikelsgewijze toelichting, p. 115.

de uitvoering van taken en of om te voldoen aan wettelijke verplichtingen op grond van andere wetten, zoals bijvoorbeeld de Wet forensische zorg (Wfz) of de Wet zorg en dwang (Wzd).

Voor partijen is het verder van belang dat, onder andere op grond van art. 7 lid 1 Wpg en art. 8:34 Wvvgz, in beginsel geheimhouding rust en blijft rusten⁷⁰ op gegevens die door de Politie zijn verstrekt aan deze partijen in het kader van de Wvvgz, ook als het geen politiegegevens meer zijn in de zin van de Wpg maar deze gegevens onder het regime van de AVG vallen.

3.2.3 Verstrekking van justitiële en strafvorderlijke gegevens ten behoeve van de Wvvgz

Net als de Wpg kent de Wjsg een gesloten verstrekkingenregime. Dit betekent dat de verstrekking van justitiële en strafvorderlijke gegevens aan andere organisaties in beginsel slechts mogelijk is, indien de Wjsg en de Bjsj hiervoor een grondslag bevatten en deze verstrekking dus uitdrukkelijk toestaan.

Voor de beoordeling van de rechtmatigheid van de verstrekking van justitiële en strafvorderlijke gegevens ten behoeve van de Wvvgz, zijn als gevolg hiervan twee zaken van belang:

- Partijen mogen in het kader van de Wvvgz enkel justitiële en strafvorderlijke gegevens ontvangen en verwerken, indien de Wvvgz dit toestaat (dat wil zeggen: de Wvvgz daarvoor specifieke grondslagen bevat);
- De Wjsg en Bjsj dienen grondslagen (lees: spiegelbepalingen) voor deze verstrekkingen te bevatten.

Grondslagen in de Wvvgz

De Wvvgz beschrijft in beginsel⁷¹ vier momenten waarop de verstrekking van justitiële en strafvorderlijke gegevens aan personen en organisaties in het kader van de voorbereiding, beslissing tot en uitvoering van de Wvvgz kan plaatsvinden:

- Bij de voorbereiding van de zorgmachtiging verstrekt de officier van justitie justitiële en strafvorderlijke gegevens als bedoeld in de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens over betrokkene aan de geneesheer-directeur, indien de officier van mening is dat deze relevant kunnen zijn voor de beoordeling van het ernstig nadeel en de te leveren zorg (art. 5:4 lid 1 sub c Wvvgz).⁷²
- Bij de voorbereiding van een crisismaatregel verstrekt de officier van justitie justitiële en strafvorderlijke gegevens als bedoeld in de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens over betrokkene aan de psychiater, indien deze laatste hierom vraagt. Het gaat om justitiële en strafvorderlijke gegevens die volgens de officier van justitie relevant kunnen zijn voor de beoordeling van het ernstig nadeel (art. 7:1 lid 5 Wvvgz)
- Bij de voorbereiding van een zorgmachtiging aansluitend op de verlenging van een crisismaatregel, verstrekt de officier justitiële en strafvorderlijke gegevens als bedoeld in de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens over betrokkene aan de psychiater, indien deze laatste hierom vraagt. Het gaat om justitiële en strafvorderlijke gegevens die volgens de officier van justitie relevant kunnen zijn voor de beoordeling van het ernstig nadeel (art. 7:11 lid 4 Wvvgz)⁷³
- Ten behoeve van een verzoekschrift aan de rechter voor de beëindiging van de verplichte zorg bij een afwijzende of niet tijdige beslissing van de geneesheer-directeur op een aanvraag de verplichte zorg te

⁷⁰ Op grond van artikel 7 lid 2 Wpg mogen ontvangende partijen voor hun taak of wettelijk voorschrift de ontvangen politiegegevens verder mogen verstrekken. Echter, de geheimhouding op deze gegevens 'reist' bij deze verstrekking mee.

⁷¹ Zie verder de vangnetbepaling in art. 8:29 lid 1 Wvvgz.

⁷² In art. 5:17 lid 3 sub f Wvvgz staat dat de officier van justitie bij het indienen van een verzoekschrift voor een zorgmachtiging bij de rechter, in elk geval de justitiële en strafvorderlijke gegevens als bedoeld in artikel 5:4, eerste lid onderdeel c, toevoegt. Uit de wet en gesprekken met ketenpartners lijkt het erop dat hier in beginsel geen sprake is van een nieuwe verstrekking, maar dat gebruik wordt gemaakt van gegevens die reeds zijn verkregen op grond van de in artikel 5:4, eerste lid, onderdeel c beschreven verstrekking. Zodra de officier van justitie deze verwerkt en verstrekt aan de rechter in het kader van de Wvvgz, zijn het in beginsel geen justitiële en strafvorderlijke gegevens meer maar persoonsgegevens van strafrechtelijke aard waarop de AVG (o.a. art. 10) en de UAVG van toepassing zijn.

⁷³ In art. 7:11 lid 4 Wvvgz staat dat de officier van justitie bij het indienen van een verzoekschrift voor een zorgmachtiging aansluitend op een machtiging tot voortzetting van een crisismaatregel bij de rechter, in elk geval de gegevens in art. 5:17 lid 3 sub f, te weten relevante justitiële en strafvorderlijke gegevens, toevoegt. Uit de wet en gesprekken met ketenpartners lijkt het erop dat hier in beginsel geen sprake is van een nieuwe verstrekking, maar dat gebruik wordt gemaakt van gegevens die reeds zijn verkregen op grond van de in artikel 5:4, eerste lid, onderdeel c beschreven verstrekking. Zodra de officier van justitie deze verwerkt en verstrekt aan de rechter in het kader van de Wvvgz, zijn het in beginsel geen justitiële en strafvorderlijke gegevens meer maar persoonsgegevens van strafrechtelijke aard waarop de AVG (o.a. art. 10) en de UAVG van toepassing zijn.

beëindigen, verstrekt de officier van justitie justitiële en strafvorderlijke gegevens als bedoeld in de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens over betrokkene aan de geneesheer-directeur, indien de officier mening is dat deze relevant kunnen zijn voor de beoordeling van het ernstig nadeel (art. 8:19 lid 3 jo 5:10 jo 5:4 lid 1 sub c Wvvgz).⁷⁴

Grondslagen /spiegelbepalingen in de Wjsg/Bjsg

Artikel 14:17 Wvvgz luidt, na aanpassing middels een nota van wijziging,⁷⁵ als volgt:

In artikel 39e van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens worden, onder vernummering van het vierde lid tot zesde lid, twee leden ingevoegd, luidende:

4. Het College van procureurs-generaal verstrekt strafvorderlijke gegevens aan de geneesheer-directeur en de psychiater, bedoeld in de artikelen 5:4, 7:1, 7:11 en 8:19 van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg, voor zover dit voortvloeit uit de verplichtingen van de officier van justitie op grond van die artikelen.

5. Het College van procureurs-generaal verstrekt strafvorderlijke gegevens aan het CIZ, genoemd in artikel 28a, eerste lid, van de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten, en aan de arts die de medische verklaring, bedoeld in artikel 28a, tweede lid, onderdeel b, van die wet, vaststelt, voor zover dit voortvloeit uit de in dat artikel bedoelde verplichtingen van de officier van justitie.

Kortom, de wetgever is voornemens de Wjsg/Bjsg aan te passen met het oog op de grondslagen/spiegelbepalingen voor de verstrekking van justitiële en strafvorderlijke gegevens ten behoeve van de Wvvgz.

3.2.4 Verdere verwerking en strekking van politie, justitiële en strafvorderlijke gegevens binnen de Wvvgz

Nadat politie, justitiële en strafvorderlijke gegevens eenmaal verstrekt zijn aan organisaties en personen ten behoeve van de Wvvgz, geldt dat deze gegevens in beginsel niet meer worden gebruikt ten behoeve van onderzoek, de opsporing of de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, maar ten behoeve van (verplichte) zorg. Vanaf het moment dat deze gegevens eenmaal zijn ontvangen en verder voor verplichte zorgdoeleinden worden verwerkt en verstrekt, zijn het in het beginsel geen politie, justitiële en strafvorderlijke gegevens meer, maar in beginsel persoonsgegevens van strafrechtelijke aard waarop de AVG (onder andere art. 10 AVG) en de UAVG (art. 31, 32 en 33) in plaats van de Wpg en Wjsg van toepassing zijn. Dit laat onverlet dat de personen en organisaties onder andere ook in beginsel verplicht zijn tot geheimhouding ten aanzien van deze gegevens (zie bijvoorbeeld art. 7 Wpg met betrekking tot politiegegevens, art. 52 Wjsg met betrekking tot justitiële en strafvorderlijke gegevens en art. 8:34 Wvvgz met betrekking tot hetgeen functionarissen in de uitoefening van hun taak op grond van de Wvvgz aan hen is toevertrouwd).

3.2.5 Vuistregels

Vuistregels bij de bepaling van grondslagen voor gegevensverwerking en verstrekking door justitiële partijen in het kader van de Wvvgz:

- Wanneer justitiële partijen persoonsgegevens verwerken en/of verstrekken op grond van een taak die hen in de Wvvgz is toebedeeld, is de grondslag voor deze gegevensverwerking en/of -verstrekking in beginsel gelegen in artikel 6 lid 1 sub e AVG, dat wil zeggen dat de verwerking van persoonsgegevens noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang, die bij wet, namelijk de Wvvgz, is voorzien.

⁷⁴ In art. 8:19 lid 3 sub e Wvvgz staat dat de officier van justitie bij het indienen van een verzoekschrift voor de beëindiging van verplichte zorg bij de rechter, bij het verzoekschrift de justitiële en strafvorderlijke gegevens als bedoeld in de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens die relevant kunnen zijn voor de beoordeling van het ernstig nadeel, bijvoegt. Uit de wet en gesprekken met ketenpartners lijkt het erop dat hier in beginsel geen sprake is van een nieuwe verstrekking, maar dat gebruik wordt gemaakt van gegevens die reeds zijn verkregen op grond van de in art. 8:19 lid 2 Wvvgz beschreven verstrekking. Zodra de officier van justitie deze verwerkt en verstrekt aan de rechter in het kader van de Wvvgz, zijn het in beginsel geen justitiële en strafvorderlijke gegevens meer maar persoonsgegevens van strafrechtelijke aard waarop de AVG (o.a. art. 10) en de UAVG van toepassing zijn.

⁷⁵ Eerste Kamer, vergaderjaar 2018–2019, 35 087, A.

- Wanneer justitiële partijen tot de verwerking en/of verstrekking van persoonsgegevens (wettelijk) verplicht zijn op grond van de Wvggz, is de grondslag voor deze gegevensverwerking en -verstrekking in beginsel gelegen in artikel 6 lid 1 sub c AVG, dat wil zeggen dat de verwerking van persoonsgegevens noodzakelijk is voor de uitvoering van een wettelijke verplichting.

Let op: bij de verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens, zoals gegevens over gezondheid, moet er naast de grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens uit artikel 6 AVG, ook een uitzondering zijn op het verwerken van bijzondere categorieën van persoonsgegevens uit art. 9 AVG. Deze uitzonderingen staan opgenomen in art. 9 lid 2 AVG. Art. 31, 32 en 33 UAVG zijn hier eveneens van toepassing.

3.3 Partijen uit het gemeente-domein

Voor zowel de burgemeester als het college van burgemeester en wethouders geldt dat dit bestuursorganen van de gemeente zijn: het betreffen krachtens publiekrecht ingestelde rechtspersonen.

Vuistregels bij de bepaling van grondslagen voor gegevensverwerking en verstrekking door de burgemeester en het college van B&W in het kader van de Wvggz:

- Wanneer de burgemeester en het college van B&W persoonsgegevens verwerken en/of verstrekken op grond van een taak die hen in de Wvggz is toebedeeld, is de grondslag voor deze gegevensverwerking en/of -verstrekking in beginsel gelegen in artikel 6 lid 1 sub e AVG, dat wil zeggen dat de verwerking van persoonsgegevens noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang, die bij wet, namelijk de Wvggz, is voorzien.
- Wanneer de burgemeester en het college van B&W tot de verwerking en/of verstrekking van persoonsgegevens (wettelijk) verplicht zijn op grond van de Wvggz, is de grondslag voor deze gegevensverwerking en -verstrekking in beginsel gelegen in artikel 6 lid 1 sub c AVG, dat wil zeggen dat de verwerking van persoonsgegevens noodzakelijk is voor de uitvoering van een wettelijke verplichting.

Let op: bij de verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens, zoals gegevens over gezondheid, moet er naast de grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens uit artikel 6 AVG, ook een uitzondering zijn op het verwerken van bijzondere categorieën van persoonsgegevens uit art. 9 AVG. Deze uitzonderingen staan opgenomen in art. 9 lid 2 en zijn deels verder uitgewerkt in de UAVG.

3.4 Betrokkene

Eén van de centrale doelstellingen van de Wvggz is het versterken van de rechtspositie van personen met een psychische stoornis aan wie tegen hun wil zorg wordt verleend. Daartoe voorziet de wet in een zorgvuldiger voorbereiding van de beslissingen tot verplichte zorg, waarbij betrokkene beter wordt gehoord en meer dan thans rekening wordt gehouden met zijn voorkeuren.⁷⁶ De Wvggz bevat als gevolg hiervan een aanzienlijke hoeveelheid informatieverplichtingen voor uitvoerende partijen, om betrokkene te betrekken en of te informeren bij de voorbereiding etc. van verplichte geestelijke gezondheidszorg.

Object van verplichte geestelijke gezondheidszorg is betrokkene: indien betrokkene betrokken of geïnformeerd wordt, gaat het in beginsel over 'zijn' persoonsgegevens. De betrokkene heeft als gevolg hiervan geen grondslag nodig om deze gegevens te mogen ontvangen, omdat hij/zij de natuurlijke persoon betreft wiens persoonsgegevens worden verwerkt.

3.4.1 Vertegenwoordiging

De artikelen 1:3 en 1:4 Wvggz gaan over vertegenwoordiging. Artikel 1:3 regelt de vertegenwoordiging voor het geval betrokkene iemand daartoe schriftelijk machtigt of indien betrokkene niet in staat wordt geacht, of zichzelf onvoldoende in staat acht, ter zake te komen tot een redelijke waardering van zijn belangen. In een aantal situaties kan het met het oog op de rechtspositie van betrokkene noodzakelijk of wenselijk zijn dat een

⁷⁶ Tweede Kamer, vergaderjaar 2009–2010, 32 399, nr. 3, p. 1 (Memorie van toelichting).

vertegenwoordiger zijn belangen behartigt. Dit is bijvoorbeeld het geval als betrokkene nog minderjarig is, zijn wil niet kan uiten of niet tot een redelijke waardering van zijn belangen in staat is.⁷⁷ Artikel 1:4 beoogt duidelijkheid te verschaffen wanneer sprake is van instemming en wanneer sprake is van verzet.

De primaire taak van de vertegenwoordiger is om betrokkene te ondersteunen ten aanzien van zijn (resterend) vermogen tot zelfbeschikking. Om zijn taak goed te kunnen vervullen, heeft de vertegenwoordiger in beginsel het recht op informatie, op inzage in het medisch dossier en op het recht aanwezig te zijn bij eventuele behandelingen.⁷⁸

Omdat de vertegenwoordiger in beginsel namens de betrokkene handelt en diens rechten op grond van de Wvvgz uitvoert, moet de vertegenwoordiger vanuit het perspectief van gegevensbescherming gelijk worden gesteld aan de betrokkene. En omdat de betrokkene geen grondslag nodig heeft om zijn eigen persoonsgegevens te mogen ontvangen en verwerken, geldt dit in beginsel ook voor de vertegenwoordiger.

3.5 Vangnetbepaling

De Wvvgz bevat expliciete bepalingen over welke partijen met elkaar gegevens uit kunnen en/of uit moeten wisselen. Soms kan het echter noodzakelijk zijn om gegevens uit te wisselen, maar biedt de Wvvgz hiervoor geen expliciete grondslag. Met artikel 8:29 Wvvgz wordt een vangnet gecreëerd voor het geval:

- gegevensuitwisseling tussen de geneesheer-directeur, de zorgverantwoordelijke, de burgemeester, de politie⁷⁹ en de officier van justitie strikt noodzakelijk is voor de uitvoering van ieders taak én
- het strikt noodzakelijk is om hiermee mogelijk ernstig nadeel te voorkomen en
- een specifieke grondslag hiervoor in één van de artikelen ontbreekt.⁸⁰

Gegevensuitwisseling op grond van 8:29 is dus niet mogelijk indien alleen voldaan is aan het criterium «voor zover dat redelijkerwijs noodzakelijk is voor de uitoefening van ieders taak op grond van deze wet». Er is nog een aanvullende eis, namelijk dat dit noodzakelijk moet zijn ter voorkoming of beperking van een aanzienlijk risico op ernstige schade voor betrokkene of een ander. Deze clausulering sluit uitwisseling van gegevens voor andere doelen uit. Toestemming van betrokkene is hiervoor niet vereist.⁸¹ Daarmee wordt benadrukt dat een beroep op deze bepaling slechts mogelijk is bij hoge uitzondering, wanneer zich in een niet voorziene situatie een acute noodzaak voordoet om gegevens te delen. Alleen voor zulke situaties creëert deze bepaling derhalve een verplichting tot het uitwisselen van (ook) bijzondere persoonsgegevens. In andere niet voorziene situaties gelden in beginsel gewoon de AVG en de WGBO.⁸²

De achtergrond van artikel 8:29 is als volgt:

Het gaat hier vooral om de noodzakelijke gegevensuitwisseling mogelijk te maken tussen enerzijds de zorgaanbieder, de geneesheer-directeur en de zorgverantwoordelijke en anderzijds de burgemeester en de officier van justitie. Deze informatieplicht dient ervoor te zorgen dat tijdig informatie tussen «de witte en blauwe kolom» plaatsvindt, opdat tijdig goede zorg aan betrokkene toekomt waarmee kan worden voorkomen dat betrokkene in een ernstige crisis komt en gevaar voor zichzelf of anderen gaat vormen. Ook als er klemmende belangen van anderen dan betrokkene zijn die vroegtijdige gegevensuitwisseling noodzakelijk maken, dient dit te geschieden. Het kan immers in die situaties juist van goed hulpverlenerschap getuigen als een hulpverlener zich niet beroept op zijn zwijgplicht, maar actie onderneemt door over betrokkene en zijn situatie te overleggen met andere hulpverleners of relevante organisaties. Dit sluit goed aan bij de Handreiking

⁷⁷ Integrale artikelsgewijze toelichting, p. 10-11.

⁷⁸ Integrale artikelsgewijze toelichting, p. 13. Dit betreffen patiënten rechten op grond van de Wgbo.

⁷⁹ De politie is hier toegevoegd middels een nota van wijziging (Eerste Kamer, vergaderjaar 2018–2019, 35 087, A.)

⁸⁰ Tweede Kamer, vergaderjaar 2015–2016, 32 399, nr. 25, p. 103 (Tweede nota van wijziging).

⁸¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2013–2014, 32 399, nr. 10, p. 105 (Nota van wijziging).

⁸² Tweede Kamer, vergaderjaar 2015–2016, 32 399, nr. 25, p. 103 (Tweede nota van wijziging).

«gegevensuitwisseling in het kader van bemoeizorg», zoals in 2005 opgesteld door GGD Nederland, GGZ Nederland en de KNMG en het Convenant Politie – GGZ 2012.⁸³

4. Afspraken rondom gegevensbescherming

4.1 Identificerende gegevens

Naar aanleiding van de proces- en informatiesessies vanuit het programma is een werkgroep opgezet, om (tot een set van) ketenbrede identificerende gegevens af te spreken die bij de uitwisseling van gegevens kunnen worden gebruikt.

4.2 Gebruik BSN

Het gebruik van het BSN ter identificatie van personen heeft de voorkeur. Het gebruik van het BSN bij gegevensverwerking en -verstrekking binnen de Wvvgz-keten was echter in eerste instantie niet expliciet voorgeschreven en/of geregeld in de Wvvgz. Het programma en de werkgroep BSN zijn hierover in gesprek gegaan met het beleidsdepartement en hebben geadviseerd zo spoedig mogelijk in wet- en regelgeving op te nemen dat het BSN gebruikt moet worden door overheids- en zorgpartijen bij gegevensuitwisseling ten aanzien van de voorbereiding, tenuitvoerlegging van de verplichte zorg ihkv de Wvvgz. In een Nota van wijziging bij de Verzamelwet VWS 20XX⁸⁴ is de volgende bepaling opgenomen:

ARTIKEL XXVII

Aan artikel 8:22, eerste lid, van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg wordt een volzin toegevoegd luidende:

De geneesheer-directeur, de zorgverantwoordelijke, de burgemeester, de politie, de officier van justitie en inspectie vermelden bij het verstrekken van persoonsgegevens aan elkaar tevens het burgerservice-nummer, bedoeld in artikel 1, onderdeel b, van de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer, van betrokkene.

Het wordt verwacht dat dit wetsvoorstel zal worden aangenomen begin 2020.

Zolang het niet mogelijk is het BSN uit te wisselen in de keten is er een alternatief voor handen. Binnen de werkgroep zijn de volgende samenwerkingsafspraken gemaakt.

4.3 Samenwerkingsafpraak: alternatieve set identificerende gegevens

Binnen de Wvvgz-keten, waar verplichte zorg inclusief opname in een accommodatie kan worden toegepast tegen de zin van betrokkene, is identificatie en authenticatie van betrokkene van groot belang. Binnen de Wvvgz-keten wordt daarom zo lang als nodig de volgende set van identificerende gegevens gehanteerd:

- Voornaam: in beginsel alle voornamen⁸⁵
- Achternaam: in beginsel ook meisjesnaam indien aanwezig⁸⁶
- Tussenvoegsel
- Voorletters
- Geboortedatum: in beginsel betreft het hier het BRP-adres
- Geboorteplaats
- Adres⁸⁷
- Geboorteland indien niet geboren in Nederland

⁸³ Integrale, artikelsgewijze toelichting, p. 121.

⁸⁴ Voorstel van wet – Wijziging van een aantal wetten op het terrein van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (Verzamelwet VWS 20XX), 35 299 nr. 2

⁸⁵ In beginsel alle voornamen.

⁸⁶ In beginsel ook meisjesnaam indien aanwezig/van toepassing.

⁸⁷ In beginsel betreft het hier het BRP-adres, ten behoeve van identificatie.

Dit product is geen voorschrift en betreft afspraken tussen ketenpartners en kan worden gebruikt ter voorbereiding van de implementatie van de Wvvgz binnen de eigen organisatie. Deze versie is een uitgangspunt voor informatie-uitwisseling tussen ketenpartners. Hieraan kunnen geen rechten worden ontleend. Vragen over dit document kunnen worden gemaild naar ketenbureauwvvgz@minvws.nl.

Deze set aan identificerende gegevens worden verwerkt in de informatieproducten van de Wvvgz.

Partijen maken eigen keuze in de werkwijze ten aanzien van het verifiëren van de identiteit, of dat vertrouwd wordt op een aangeleverde identiteit.

Partijen kunnen niet instaan voor de correct uitgevoerde verificatie van de identiteit van de betrokkene door andere ketenpartijen.